HANDELINGEN

DER

(ACHTSTE)

VERGADERING VAN DE SYNODE

DER

GEREFORMEERDE KERK VAN ZUID AFRIKA,

GEHOUDEN

IN DE KAAPSTAD, OP DINGSDAG, DEN 12DEN OCTOBER,

EN VOLGENDE DAGEN 1852.

KAAPSTAD:

GEDRUKT BIJ VAN DE SANDT DE VILLIERS & TIER,
62, KASTEELSTRAAT.

1853.

VAN DE SANDT DE VILLIERS & TIER, DRUKKERS.

SYNODALE HANDELINGEN.

De Scriba (Ds. A. Faure) had, op den 16 Augustus, bij de toezending der geredigeerde Beschrijvingspunten verzocht, dat de afgevaardigden ten 10 ure in de Consistorie Kamer wilden vergaderen. Zamenroeping der Vergadering.

De afgevaardigden waren op het bepaalde uur ter bestemde plaats verschenen.

De Scriba eischte ingevolge Art. 17, *(a)* de Geloofsbrieven op—welke door hem werden voorgelezen. Credentialen gelezen.

Van de *Kaapstad*, waren verschenen Di. A. Faure, J. Spijker, S. P. Heijns, en de Ouderlingen J. J. L. Smuts en W. de Smidt. Leden verschenen.

Van *Stellenbosch*,	Ds. T. J. Herold,	Ouderling P. de Waal.
,, de *Paarl*,	,, G. W. A. van der Lingen,	,, G. S. Hugo.
,, *Zwartland*,	,, J. C. Le Febre Moorrees,	,, J. A. Laubscher.
,, *Tulbagh*,	,, R. Shand,	,, H. F. Möller.
,, *Graaff-Reinet*,	,, A. Murray,	,, B. J. S. Burger.
,, *Swellendam*,	,, W. Robertson,	,, A. J. Muller.
,, *Caledon*,	,, P. K. Albertijn,	,, H. C. de Wet.
,, *George*,	... ...	,, J. C. Brewis.
,, *Beaufort*,	,, C. Frazer,	,, H. P. Joosten.
,, *Somerset, (West)*	,, F. Reitz,	,, Ands. Brink.
,, *Worcester*,	,, H. Sutherland,	,, P. C. Rabe.
,, *D'Urban*,	,, J. J. Beck,	,, Jan van Schoor.
,, *Clanwilliam*,	,, H. L. de Villiers,	,, P. H. S. van Zijl.
,, *Colesberg*,	,, J. Reid,	,, J. P. van der Walt.
,, *Wijnberg*,	,, P. E. Faure,	,, J. W. Eksteen.
,, *Piketberg*,	,, J. W. L. Scholtz,	... ...
,, *Albanie*,	,, A. Roux,	... ...
,, *Riversdal*,	,, P. B. Borcherds,	,, F. H. Badenhorst.
,, *Breda's Dorp*,	,, J. J. Brink,	,, P. S. du Toit.
,, *Prins Albert*,	,, J. H. Neethling,	,, A. H. de Vries.
,, *Pietermaritzburg*,	,, H. E. Faure,	... ...
,, *Richmond*,	,, J. F. Berrrangé,	,, B. Pienaar.
,, *Victoria*,	,, W. A. Krige,	,, H. J. Wernich.
,, *Winburg*,	,, D. van Velden,	,, A. Odendaal.
,, *Fransche Hoek*,	,, P. N. Ham,	,, J. P. Kriel.
,, *Mosselbaai*,	,, T. J. van der Riet,	,, C. F. Zietsman.
,, *Burgers Dorp*,	,, J. Murray,	,, M. J. du Plessis.
,, *Calvinia*,	,, N. J. Hofmeijr,	,, J. P. Spangenberg.
,, *Napier*,	,, A. G. M. Kuijs,	... ...
,, *Bloemfontein*,	,, A. Murray, Jun.	,, J. van Zijl.
,, *Smithfield*,	... ...	,, F. Klopper.

Van *Alexander*, Ds. W. F. Heugh, ...
„ *Lady Smith*, ... Ouderling A. J. van Tonder.
„ *Knijsna*, ... „ J. W. Squier.

Brieven werden gelezen van Di. J. Taylor en A. Welsh, meldende dat wegens den krijg op de grenzen, noch zij, noch eenig afgevaardigde uit de Gemeenten van *Cradock* en *Glenlijnden* konden verschijnen.

Door ongesteldheid werden verhinderd tegenwoordig te zijn de Ouderlingen van *Piketberg*, *Napier*, *Alexander* en *Zout Rivier*.

Overeenkomstig Art. 17 *(c)*, werd door meerderheid van stemmen tot Præses gekozen, Ds. W. Robertson.

Ingevolge Art. 17 *(d)*—tot Assessor— met meerderheid van stemmen, Ds. P. E. Faure.

Ds. A. Murray, Sen., stelde voor dat het gebed worde gedaan door den afgetreden Voorzitter, Ds. P. E. Faure. Dit geschiedde.

De HEw. Præses vraagt of op de Credentialen iets ware aan te merken.

Ds. Spijker merkt aan dat er afgevaardigden waren van Kerken, die vroeger in de Synode niet waren vertegenwoordigd, en zijne vraag, of zij door de Synodale Commissie waren erkend, bevestigend beantwoord zijnde—verklaart, met voorbehoud van het Protest, in de beschrijvingspunten aangeteekend, nu geene aanmerking te zullen maken.

De Præses verklaarde de Vergadering voor wettig geconstitueerd.

De Scriba berigte, dat, namens den Ring van Tulbagh, Ds. Sutherland was benoemd om deze Vergadering te openen, en namens den Ring van Swellendam, Ds. Robertson om dezelve te sluiten.

De Vergadering begaf zich naar het ruim der Kerk, alwaar Zijne Edelheid de Luit.-Gouverneur, de Regters en andere Burgerlijke Beambten, gelijk ook de Leeraars der onderscheiden Protestantsche gezindten, daartoe uitgenodigd, alreede tegenwoordig waren.

Ds. Sutherland sprak naar aanleiding van Joh. 9 : 4, eene opwekkingsrede—wordende er tusschen beide gezongen Ps. 84 : 3, Gez. 181 : 1, 4, 5 en Ps. 86 : 3.

Na afloop der openbare plegtigheden, hield de Præses eene toespraak aan de Vergadering.

Er werd besloten die Kerken aan te schrijven, van wie geene berigten waren ontvangen, noch afgevaardigden waren verschenen, bijaldien, voor het sluiten der Vergadering, de redenen van dat verzuim niet mogten zijn bekend gemaakt.

Op verzoek van den Scriba, werden Di. T. J. van der Riet en J. Murray, hem tot assistenten toegevoegd.

Het Reglement van Orde werd door den Scriba voorgelezen.

De volgende geredigeerde beschrijvingspunten werden door hem voorgelegd :

I. SYNODALE VERGADERING—BETREKKING—HANDELING—FONDS.

1. Zou het niet wenschelijk zijn, dat de Synode besta uit Predikanten en Ouderlingen door de Ringen afgevaardigd ?—*Ring van Tulbagh en Dr. Robertson.*
2. Dat de plaatsen bestemd tot het houden van *Synodale* en Ringsvergaderingen* van tijd tot tijd veranderd worden,—en dat de volgende Synode te Graaff-Reinet worde gehouden.—*Kerkeraad van Swellendam.*

* III. 1.

3. Zoodanige verordeningen in den tijd en plaats der Synodale Vergaderingen te maken, dat er beter voorzien moge worden in de behoefte van bespoediging van zaken en de moeijelijkheden van Gemeenten op verren afstand van de Kaapstad.—*Ring van Graaff-Reinet.*
4. Inlijving der Trans-Vaalsche Gemeente.—*Commissie tot de Tr.-Vaalsche Gem.*
5. Naauwere verbindtenis met de Gemeenten door de Fransche Gereformeerde Leeraars in het Basuto Land gesticht.—*Id.*
6. Toelating van Afgevaardigden der Presbijteriaansche Gemeenten tot de Rings en Synodale Vergaderingen.—*Synode,* 1847.
7. Dat de reeds bij eene vroegere Synode voorgestelde goedgekeurde Briefwisseling met andere Gereformeerde Kerken nu, en wel gedurende de Zitting der Synode, in werking gebragt worde.—*Kerkeraad van Swellendam.*
8. Dat aan de Leden der Synode gelegenheid gegeven worde des Heeren Avondmaal met elkander te vieren.—*Kerkeraad van Swellendam.*
9. Het al of niet gepaste daarvan.—*Kerkeraad van de Kaapstad.*
10. Communicatie van Ds. J. J. Beck, aan het Gouvernement, omtrent de handelwijze der Synode jegens hem.—*Rapport van Actuarius.*
11. Dat de reisgelden der Afgevaardigden naar de Synodale Vergaderingen, die boven de 100 mijlen van de plaats der Zitting verwijderd zijn, verhoogd worden.—*Kerkeraad van Victoria.*
12. De Kerkeraad van Fransche Hoek verklaarde in 1848 nog niet te kunnen voldoen aan de Wetsbepaling, volgens welke voor Zitplaatsen in de Kerk, gelden moeten worden geheven voor het Synodale Fonds. De Ring meende daarin te moeten berusten, maar laat de beoordeeling dier reden aan de Synode.—*Kaapstadsche Ring,* 1848.
13. Het Surplus van het Synodale Fonds worde gedeeltelijk aangewend tot bevordering en instandhouding van het Instituut tot Opleiding van Onderwijzers.—*Ring van Kaapstad en Tulbagh.*

II. SYNODALE COMMISSIE.

1. Art. 19, No. 6, van het Algemeen Kerkelijk Reglement worde dus veranderd: "De Commissie handelt onder geene omstandigheden anders, dan in eene *geregelde vergadering,* en houdt dezelve daar waar hare tegenwoordigheid vereischt wordt, en zij hare werkzaamheden het best verrigten kan."—*Di. Spijker en Heijns.*
2. Daar de Synodale Commissie, zoo als thans tezamengesteld, een ligchaam is, dat zeer moeijelijk werkt, zoo benoemt de Synode uit haar midden eene *staande Commissie* met hare *Secundi,* ten einde de werkzaamheden der *Synodale* Commissie te verrigten, en wel, met inachtneming van de respective woonplaatsen der leden, als meer geschikt om elkander in bijeenkomst te ontmoeten. Of, is dat voorstel onaannemelijk, dan worde bepaald, dat de *Synodale* Commissie, indien er werk voorhanden is, *vergadere,* daar er zeer vele tegenwerpingen gemaakt zijn tegen de behandeling van zaken door middel van correspondentie.—*Predikant van den Wijnberg.*
3. In Art. 19, No. 2, van het Algemeen Kerkelijk Reglement worde de uitdrukking "naar tijdsomstandigheden" dus veranderd: "wanneer de daartoe leidende omstandigheden" niet het "*Algemeen,*" maar alleen het *Kerkgenootschap* betreffen, waarvan de bepaling uitgaat.—*Di. Spijker en Heijns.*

III. RINGSBESTUUR.

1. Dat de Rings Vergaderingen op onderscheidene plaatsen gehouden mogen worden, en dat bij elke Rings Vergadering bepaald worde, waar de volgende Vergadering gehouden zal worden.—*Ring van Swellendam.*

2. Verzoek van den Tulbaghschen Ring om Verplaatsing van deszelfs Zitting naar Malmesbury, op voorstel van den Afgevaardigden van Hantam.—*Ring van Tulbagh.*
3. Kerkelijke Visitatien te doen plaats hebben door Afgevaardigden uit de Ringen.—*Kerkeraad van Fransche Hoek, en Leeraar van Burgersdorp.*
4. Dat de Kerkvisitatie om het ander jaar bij Rapport, en om het ander jaar door eene rondgaande Commissie van Visitatoren geschiede.—*Predikant van den Wijnberg.*
5. Het Kerkelijk Onderzoek wordt gehouden volgens Art. 34. Bijzonder wordt er aanmerking gemaakt over het antwoord van den Colesbergschen Kerkeraad, op de achtste vraag, hetwelk eene beschuldiging van pligtverzuim bevat tegen eenige leden van dat Collegie.—*Ring van Graaff-Reinet.*
6. Voorstel van den Graaff-Reinetschen Ring betrekkelijk de oprigting eener Nieuwe Gemeente te Aliwal Noord, in het Burgerdorpsche.—*Id.*
7. Dat de Ring van Beaufort voor als nog onbestaanbaar gehouden worde.—*Predikant van Victoria.*
8. De Synode bepale, dat voortaan geene localiteit, hoewel door Kerkeraden daartoe gekozen, tot eene Kerkplaats genomen worde, tenzij dezelve vooraf door de Rings Commissie geinspecteerd en goedgekeurd zij.—*Kerkeraad van Victoria.*
9. Zal aan den wensch van den Heer P. W. Vos, die verzocht heeft dat zijne Plaats, in het zoogenaamde Moddergat, gerekend worde te behooren tot de Kerk aan Somerset (West), instede van tot die van Stellenbosch, al of niet worde voldaan? De meerderheid der Vergadering had die vraag toestemmend beantwoord, maar om redenen besloten daaraan geen effect te geven, voor dat de zaak aan de Synode zou zijn gesubmitteerd.—*Kaapstadsche Ring,* 1849.

IV. LEERAARSAMBT.

1. Toedragt der zaak tusschen den Leeraar en eenige Leden der Colesbergsche Gemeente, met verzoek van den Ring van Graaff-Reinet, om de beslissing der Synode.—*Ring van Graaff-Reinet,* 1851.
2. De wijze waarop Ds. Cassie de Gemeente van Caledon heeft verlaten.—*Ring van Swellendam,* 1850.
3. De Salariering van Leeraars door het Gouvernement.—*Rapport van Actuarius.*
4. Betaling van aankomende Leeraars.—*Id.*
5. Verzoek van den Wel-Eerw. Heer Pieter Roux, tot Leeraar der Gereformeerde Kerk te worden opgenomen.—*Actuarius Synodi.*
6. Is eene verandering noodzakelijk in de wijze, waarop Leeraars worden gelegitimeerd, of zal die alzoo blijven?—*Id.*
7. Dat de Inzegening van Kandidaten tot de Heilige Dienst niet meer geschiede door de Commissie voor de Protestantsche Kerken van Oost en West Indië, maar voor de Gemeente, zoo als bepaald is in Art. 229.—*Kerkeraad van Fransche Hoek.*
8. Protest van Di. J. Spijker en S. P. Heijns, tegen de erkenning van Ds. D. van Velden, als Predikant onzer Kerk.—*Rapport van Actuarius.*
9. Correspondentie van den Ouderling Mr. J. de Wet, over het bekomen van visie en afschrift van de door Ds. van Velden ingeleverde Ordenings-Acte.—*Id.*
10. Met betrekking tot Art. 62, No. 18, en Art. 63, Lit. *a.* Een voor deze kolonie uitkomend Predikant der Gereformeerde Kerk zal, bij zijne legitimatie bewijs moeten inleveren, dat hij Kandidaat tot de H. Dienst is bij eene Nationale Synode, of Provinciaal Kerkbestuur, of Provinciaal Consistorie.—*Predikant van de Paarl.*

V. HOOGER EN LAGER ONDERWIJS.

1. Dat ernstige maatregelen ter instandbrenging der THEOLOGISCHE KWEEKSCHOOL genomen worden, waaronder deze Kerkeraad reizende Commissien, van wege de Synode, als ééne der voornaamsten tot het inzamelen van Fondsen beschouwt; en dat men, intusschen, eenige provisioneele middelen berame, om het Theologisch Onderwijs, in betrekking met onze Kerk, voor te zetten.—*Kerkeraad van Swellendam.*
2. Of een Instituut tot opleiding van Onderwijzers wederom opterigten, of op andere wijze in de bestaande behoeften te voorzien.—*Ring van Graaff-Reinet*, 1851.
3. Dat van wege de Synode, eene Commissie van Onderwijs aangesteld worde, wier voornaam werk het zijn zal, om kerkeraden of personen, die wenschen onderwijzing te verkrijgen, daarin behulpzaam te zijn.—*Kerkeraad van Swellendam.*
4. Dat de Synode, in den gewonen Herderlijken Brief, dan wel elders, derzelver gevoelen duidelijk uitdrukke, ten aanzien van de verpligtingen der Christelijke, omtrent de Heidensche en Mahomedaansche bevolking.—*Id.*

VI. KERKREGT.

1. In welke betrekking staat de Gereformeerde Kerk tot de overige Kerkgenootschappen, waarin in deze Volkplanting van staatswege waardigheden worden toegekend?—*Actuarius Synodi.*

VII. KERKBESTUUR IN DE GEMEENTE. OPENBARE EEREDIENST.

1. Dat de zinsnede voorkomende in Art. 10, No. 2: "hetgeen, uitgezonderd in Kerkeraads Vergaderingen, door den Scriba zal geschieden," uitgelaten worde.—*Ring van Swellendam.*
2. Is het wenschelijk dat Leden eener Gemeente, in het algemeen, in het beroepen van Leeraars en in het kiezen van Kerkeraadsleden, regt van stemming verkrijgen?—*Id.*
3. Dat, bij de benoeming van Predikanten en Kerkeraadsleden, de Gecombineerde Vergadering besta uit den *Kerkeraad* en *al de Mans-leden* der Gemeente, die den ouderdom van 25 jaren bereikt hebben, en tot het genot van hunne kerkelijke voorregten geregtigd zijn.—*Predikant van den Wijnberg.*
4. Dat het voorgaande alleen bepaald worde bij het beroep van eenen Predikant.—*Kerkeraad van den Wijnberg.*
5. Is het niet wenschelijk en overeenkomstig de Formulieren onzer Kerk, dat Ouderlingen en Diakenen afzonderlijke vergaderingen houden? Zoo ja; op welke wijze zou dit het best kunnen geschieden?—*Kerkeraad van Swellendam.*
6. Opheldering van Art. 36, No. 12.—*Kerkeraad van Fransche Hoek.*
7. Opheldering van Art. 36, No. 21.—*Id.*
8. Te vernietigen Art. 45.—*Predikant van de Paarl.*
9. Revisie van Art. 124, in verband met Art. 127, en Art. 10, No. 9.—*Id.*
10. Welke zijn de beste middelen om kerken, die geen bijstand van den Staat genieten, te onderhouden?—*Kerkeraad van Swellendam.*
11. Dat het Gouvernement verzocht worde eene plaatselijke Ordonnantie vast te stellen, waardoor het afkondigen van Huwelijks geboden door de Voorlezers onzer Kerk voor wettig verklaard zal worden.—*Id.*
12. Nieuwe Zangwijze in te voeren, in plaats van die Zangwijzen op sommige Psalmen, welke schier onbruikbaar zijn.—*Kerkeraad van de Paarl.*
13. Eene Commissie te benoemen tot het veranderen en invoeren van Zangverzen, om gebruikt te worden als Litanie bij het H. Avondmaal.—*Id.*

14. Dat de H. E. Synode, ten gebruike onzer Kerk, eene Engelsche Vertaling van onze Symbolische en Liturgische Schriften doe vervaardigen en uitgeven.—*Predikant van Burgersdorp.*

VIII. KERKELIJK OPZIGT EN TUCHT.

1. Dat de Synode de Wetten aangaande het *Doopen*, en de *Aanneming* tot Lidmaten uit andere Gemeenten, gestrenger make.—*Kerkeraad van Prins Albert.*
2. Kan een Leeraar personen in het Huwelijk bevestigen, wier geboden ook in eene andere gemeente afgekondigd zijn, zonder vertooning van Gebodenbrief? en kan hij ook het huwelijk voltrekken voor dat aan de driemaalige afkondiging der huwelijks geboden, overeenkomstig de Huwelijks Wetten van 1838, voldaan zij?—*Predikant van Victoria.*
3. Draagt het de goedkeuring der Synode weg, dat de namen van zulken, die voor eenen onbepaalden tijd gecensureerd zijn, aan de gemeente moeten worden bekend gemaakt?—*Ring van Kaapstad en Swellendam.*
4. Hoe te handelen met een persoon, die zich niet onderwerpen wil aan de kerkelijke tucht eener gemeente, onder voorwendsel dat, hoewel lidmaat der Gereformeerde Kerk zijnde, zijne Kerkelijke Attestatie niet in die gemeente ingeleverd is?—*Kerkeraad van Burgersdorp.*
5. Bezwaren van P. S. Marais, dat geen uitspraak door de laatste Synode is geschied op één der punten van bezwaar door hem ingebragt.—*Rapport van Actuarius.*

IX. VACATUREN.

1. Betaling van Consulenten door het Gouvernement.—*Id.*

Beschrijvingspunten na de redactie ingekomen.

De Scriba berigtte ook dat eenige punten waren toegezonden, welke niet waren opgenomen, sommige omdat zij te laat waren ontvangen. Deze werden voorgelezen: als één van den Ring van Tulbagh, één van den Leeraar van Zwartland, twee van den Leeraar van Beaufort, en één van den Leeraar van Victoria. Er werd besloten dat deze punten, bij wijze van *Voorstellen*, zouden aangenomen worden.

Van N. Vos—gevoelens der leden daarover.

De Scriba berigtte verder eenen brief ontvangen te hebben van N. Vos, van Klapmuts, eenige beschrijvingspunten bevattende, doch nadat de geredigeerde punten waren afgezonden; hij twijfelde echter of hij, volgens de wetten, geregtigd zoude zijn geweest dezelve op te nemen. De aandacht der Vergadering werd door den Assessor bepaald bij Art. 20, dat dit scheen te beletten. Ds. Berrangé merkte aan, dat dit regt aan elk lid behoorde toegekend te worden. Andere leden deelden hun gevoelen mede, verklarende Ds. van der Lingen, dat elk lid der Kerk het regt had voorstellen te doen aan de hoogste Kerkelijke Vergaderingen, maar bij wijze van *Petitie.*

Brief van E. Ford.

Werd gelezen een brief van E. Ford, van Richmond, ged. 1 September 1852. De Scriba las het antwoord daarop, waarom zijne zaak als in appel niet was geplaatst op de geredigeerde punten. Hierbij werd ook gelezen eene Memorie van dienzelfden Heer, ged. 6 September 1851, verzoekende dat zijne zaak in appel worde aangenomen. Terwijl tevens overgelegd werd eene andere Memorie, gedateerd 9 September, met bijlagen, behelzende de documenten welke voor den Ring van Graaff-Reinet hadden gediend, en de uitspraak van de Ringsvergadering.

Brief van Ds. Berrange.

Ds. Berrangé vraagde of het appel zoude worden aangenomen, daar hij bewijzen kan dat het kind reeds gedoopt was door eenen Leeraar der Episcopaalsche Kerk. Hij

verzocht naderhand de aandacht der Vergadering bij Art. 179—bewerende dat door den Scriba des Rings niet was voldaan aan de vereischten der wet in zaken van appél.

Ds. van der Lingen zeide dat de klager in appel in den waan was gebragt dat zijne zaak was aangenomen, door den brief aan hem gerigt door den Voorzitter van den Ring, en bijaldien het appél werd aangenomen, de Kerk in het algemeen den indruk zoude ontvangen dat het vruchteloos zij zich, bezwaard gevoelende, naar het hoogere Kerkbestuur te wenden. Ds. Spijker vroeg of de Kerkeraad van Richmond kennis had gekregen van den appellant, dat van het vonnis van den Ring zoude worden geäppelleerd, waarop de Leeraar van Richmond ontkennend antwoordde. Andere leden gaven hun gevoelen, en op de vraag van den Præses, "of het appel zoude worden aangenomen, niettegenstaande aan al de vormen der wet niet ware voldaan," werd door eene groote meerderheid besloten, "het zoude worden aangenomen." Aanmerkingen der Leden. Besluit der Vergadering

Ds. Spijker verzocht aanteekening dat hij in de minderheid had gestemd. Aanteekening van Ds. Spijker.

De Scriba las twee brieven van P. Cilliers en A. Knobel, één ged. 20 Julij 1852, met het antwoord ged. 6 Augustus 1852,—en één 18 Augustus 1852, met het antwoord 25 Augustus 1852. Brieven gelezen.

De Præses deelde mede dat op morgen het eerst zal worden behandeld Art. III: 1, dat betrekking heeft op de Godsdienstige handeling der Vergadering.

De Scriba deed het *Dankgebed.*

TWEEDE ZITTING,

Woensdag, 13 *October.*

Nadat de Scriba het gebed gedaan, de notulen geresumeerd en geteekend waren, stelde de Præses voor, met betrekking tot de zaak van E. Ford, welke op gisteren besloten was in appél op te nemen, dat eene Commissie worde benoemd, om de zaak te onderzoeken en daarover rapport uit te brengen op aanstaanden Maandag, den 18 dezer; tot welke Commissie benoemd werden, Di. Heijns, Ham en Roux. Daar echter Ds. Roux aanmerkte, onlangs de dienst in de gemeente te Richmond sedert eenige maanden te hebben waargenomen, werd in zijne plaats benoemd Ds. F. Reitz; aan welke commissie de documenten werden inhandigd. Commissie tot doen van rapport in de zaak van E. Ford, benoemd.

Besloten, dat voortaan niet meer elk lid in de volgorde, naar den ouderdom der Kerk, gevraagd zal worden of hij over eenig voorstel, ter tafel gebragt, iets te zeggen of aan te merken hebbe; maar dat naar Art. 10: No. 10, aan elk gelegenheid zal worden gegeven, des begeerig zijnde, zijn gevoelen te kennen te geven. Niet meer elk lid in het bijzonder, naar zijn gevoelen in eenige zaken te vragen.

Alsnu in overweging genomen wordende het beschrijvingspunt VII: 1,—uitlating in Art. 10: 2, van de zinsnede, "hetgeen, uitgezonderd in Kerkeraads Vergaderingen, door den Scriba zal geschieden,"—stelde Ds. Roux de volgende emendatie voor: "hetgeen, uitgezonderd in de Kerkvergaderingen, door den Scriba zal geschieden," worde aldus veranderd—"*hetgeen door den Præses zal geschieden.*"—Hier werd aanleiding gegeven om over het formulier gebed te spreken, dat bij de opening en sluiting der Vergadering wordt gebruikt. Over het al of niet gebruiken van een formulier deelden ettelijke leden hun gevoelen mede— Verandering in Art. 10: 2.

sommige waren er voor, andere tegen—waarop Ds. van der Lingen eene nadere emendatie voorstelde—nam: "In plaats van Scriba zullen die ledematen der Vergadering bidden en danken, die daartoe daags te voren door den Præses benoemd zijn. Zij zullen al of niet een formulier gebed of dankzegging doen, naar hunne keuze, zoo als zij van hooger hand bestierd zullen worden." Deze emendatie werd door de meerderheid aangenomen.

Aanteekening der Leden in de minderheid.

Di. Spijker, Heijns, Moorrees, Scholtz, Roux, Ham, de Villiers, Krige, Borcherds en Reid, verzochten aanteekening dat zij in de minderheid hadden gestemd.

Brief van N. Vos.

De Præses stelde voor dat de brief van N. Vos, op gisteren geproduceerd, en welke nu werd voorgelezen, als Petitie worde aangenomen;—daar echter de daarin vermelde punten, als voorstellen, voor de Vergadering zullen worden gebragt, werd besloten, bij de overweging dier voorstellen, op denzelven acht te slaan.

Ds. J. Murray, Consulent van Middelburg.

Werd gelezen eene Memorie van den Kerkeraad van Middelburg, verzoekende dat Ds. J. Murray, tot Consulent dier gemeente moge worde benoemd. Er werd besloten dat verzoek toe te staan.

Verzoek van Kerkeraad van Knysna.

Ook werd besloten, het verzoek van den Kerkeraad van de Knysna in overweging te nemen, wanneer behandeld zal worden, het Beschrijvingspunt IV: 3.—"De Salariéring van Leeraars," enz.

Verzoek van Wel-Eerw. Hr. Bamberger

De Scriba produceerde eenen brief van den Wel-Eerw. Hr. Bamberger, ged. 31 Augustus, verzoekende tot Leeraar onzer Kerk te worden opgenomen. Hij merkte aan dat dit verzoek was ontvangen, nadat de geredigeerde beschrijvingspunten waren afgezonden. Er werd besloten over dat verzoek te beschikken, wanneer zal worden overwogen het Punt IV: 5.—"Verzoek van den Wel-Eerw. Hr. Roux," enz.

Ook werden overgelegd, twee brieven, één van J. Venter, en één van den Ass. Commandant, J. P. van der Walt, ged. 14 en 17 September, behelzende grieven tegen den Leeraar van Colesberg, waarop besloten werd deze brieven met die van P. Cilliers en A. Knobel (op gisteren gelezen), zoo mede al de stukken, betrekking hebbende op hetgeen omtrent de Colesbergsche zaak sedert de laatste Synode is behandeld geworden, te stellen in handen eener Commissie, die alle inlichting daaromtrent zal hebben te geven in haar rapport, heden over acht dagen aan de Vergadering in te leveren.

Documenten in Colesbergsche zaak, gesteld in handen eener Commissie.

Wie benoemd.

Tot die Commissie werden benoemd, Di. Moorrees, Shand, Roux, Hofmeijr en de Ouderling W. de Smidt.

Memorie van eenige ingezetenen van 24 Rivieren.

Op de Memorie, door eenige eigenaars van plaatsen, gelegen aan de 24 Rivieren, bij de Vergadering ingezonden, ged. 7 September, verzoekende te mogen behooren tot de gemeente van Tulbagh (aangemerkt zijnde dat zij hun bezwaar hadden ingebragt bij den Ring van Tulbagh, die hetzelve had afgewezen), werd besloten die Memorie te stellen in handen van de Predikanten en afgevaardigden van de gemeente van Tulbagh en Piketberg, die verzocht werden op Maandag, den 18den, hun rapport in te leveren.

Brief van J. J. Meintjes.

Gelezen zijnde een brief van J. J. Meintjes, te Graaff-Reinet, ged. 1 September, insluitende aanmerkingen op de geredigeerde beschrijvingspunten, werden dezelve gesteld in handen van de afgevaardigden dier gemeente, om, wanneer die punten worden behandeld, die aanmerkingen aan de Vergadering te kunnen mededeelen.

Verzoek van Ds. de Roubaix;

In handen eener Commissie.

Op het gedaan verzoek van den gesuspendeerden Ds. E. H. F. de Roubaix, om ontheffing van het strafbesluit, werd besloten die Memorie met de daarbij vermelde en ingezonden documenten te stellen in de handen van Di. Frazer, Brink en Albertijn, met

volle magt, om ook getuigenis in te winnen van die Predikanten, in wier gemeenten hij sedert zijne suspensie heeft gewoond.—Het rapport op Dingsdag den 19de in te leveren.

De bewoners van het Dorp "Montagu," leverden eene Memorie in, ged. 25 Sept. 1852, verzoekende als eene afzonderlijke gemeente te worden erkend. Daar de afgevaardigden van Swellendam verklaarden geene kennisgeving van dat gedeelte hunner gemeente te hebben ontvangen, en de Ring ook onkundig was van zoodanig verzoek, werd besloten: dat de Supplianten den weg zal worden aangewezen, dien zij hebben in te slaan, om hun doel te bereiken en hunnen wensch te verkrijgen. Memorie van den bewoners van Montagu.

Gelezen zijnde twee brieven, beide geteekend Zwartland, 1 en 9 October, klagende dat zij, door de onlangs gemaakte grensscheiding, getrokken waren geworden onder de Kerk van Zout Rivier, terwijl zij hunne begeerte te kennen gaven te mogen blijven behooren tot die van Zwartland; en daar het bekend gesteld werd dat die zaak voor de Rings Vergadering nog niet was gebragt, zoo werd besloten, de Supplianten te verwijzen naar den Ring van Tulbagh, en hun mede te deelen, dat hunne bezwaren aan dat Bestuur zullen worden voorgelegd. Brieven van Leden der Gemeente van Zout Rivier

De Præses las eenen brief voor, heden ontvangen, van Ds. du Toit, van Wellington, vermeldende hoe én hij én de afgevaardigde verhinderd waren de Vergadering te kunnen bijwonen; dat echter, de Ouderling, hersteld zijnde, morgen hoopte tegenwoordig te zullen kunnen zijn. Brief van Ds. du Toit.

Ook zeide de Præses, dat hij ontvangen had, een paket aan deze Vergadering gerigt, van H. M. van den Burgh, Orgelist te Beaufort. Dit paket werd aan den Assistent Scriba overgegeven, om diens zakelijken inhoud aan de Vergadering op morgen mede te deelen. Brief van H. M. van den Burgh.

Door den Scriba werd voorgelezen het rapport der Synodale Commissie. Rapport der Synodale Commissie.

Nadat het rapport van den Actuarius Synodi was gelezen, merkte Ds. Spijker aan, met betrekking tot hetgeen voorkomt onder het hoofd Legitimatie (VI. 4. *c.*), dat die aanmerkingen in de publieke dagbladen zijn geschied, ten gevolge van eene Brochure, welke vroeger in het licht was verschenen; waarop de Assessor aanmerkte, dat die Brochure in het licht was gezonden, ten gevolge van de Correspondentie, het *Protest* bevattende, dat eenige dagen vroeger in de publieke dagbladen was gelezen. Rapport van den Actuarius Synodi.

Op verzoek van Ds. Spijker, werd gelezen hetgeen de Actuarius berigt heeft op het aan het gouvernement gedaan verzoek der beide Leeraars, bij de ontstane Vacature te Somerset West (voorkomende in het uitgaande brievenboek, pag. 6 en 7). Verzoek van Ds. Spijker

Op verzoek van Ds. Frazer, werd gelezen hetgeen de Actuarius aan den Kerkeraad van George heeft geschreven, toen die verlangde te weten hoe te handelen, tijdens de Voorlezer en Catechizeermeester kennis gaf, niet langer tot de Gereformeerde Kerk te willen behooren. Verzoek van Ds. Frazer

Ds. Heijns verzocht de lezing van de Correspondentie omtrent Ds. Döhne. Dit werd tot de eerstvolgende bijeenkomst uitgesteld. Verzoek van Ds. Heijns

De notulen geresumeerd zijnde, werd het Dankgebed gedaan door Ds. A. Murray, Junior.

DERDE ZITTING,

Donderdag, 14 *October*.

Allen tegenwoordig.

Het Gebed gedaan door Ds. Albertijn.

De notulen geresumeerd en geteekend.

Stukken gelezen.

Het credentiaal gelezen van den Broeder G. J. Retief, afgevaardigde van Wellington, die zitting nam.

Uit de in het rapport van den Actuarius voorkomende stukken werd gelezen, op verzoek van Ds. Heijns, hetgeen met betrekking tot de correspondentie van Ds. Döhne voorkomt, in de ontvangen en uitgaande brieven.

Ook werd, op verzoek van den Assessor gelezen de briefwisseling betrekkelijk het toegekende en weder ten deele geweigerde salaris aan den Leeraar van Hantam, nu Calvinia.

Handelwijze afgekeurd van twee Leeraars, die verzocht hadden om in eene vacante gemeente aangesteld te worden.

De Præses merkte aan, zich verpligt en gedrongen te gevoelen, zijn leedwezen te kennen te geven over de handelwijze van twee Leeraars, zoo als uit het verslag van den Actuarius is gebleken, die aanzoek hadden gedaan bij het Gouvernement om in eene, toen vacant geworden gemeente, te worden geplaatst. Ettelijke leden spraken hierover, verklarende de vergadering zich te vereenigen met hetgeen de Actuarius desaangaande aan het Gouvernement als zijn gevoelen had medegedeeld.

Dank der Synode aan de afgevaardigden naar de overzijde der Oranje Rivier.

Overeenkomstig aanbeveling, in het verslag van den Actuarius voorkomende, stelde Ds. Herold voor, dat de dank dezer Vergadering worde toegebragt aan die broeders, die sedert de laatste Synodale Vergadering, daartoe benoemd, de verafwonende geloofsgenooten aan de overzijde van de Oranje Rivier hadden bezocht. De Scriba noemde de namen der broeders Di. Murray, Albertijn, den Ouderling B. Pienaar, alsmede Di. Robertson, P. E. Faure, A. Murray, Jun. en J. Neethling, Hz., die deze bezoekreizen aldaar hadden afgelegd. Op zijn voorstel rees de Vergadering van hare zitplaatsen, om alzoo haren eenparigen dank jegens deze broeders te kennen te geven.

Actuarius bedankt.

Op voorstel van Ds. van der Riet, werd de Actuarius door den Præses, in naam der Vergadering, op gelijke wijze bedankt voor zijne dienstverrigtingen.

Verzoek van Ds. Spijker.

Ds. Spijker zeide, dat hij tot nog toe gezwegen had omtrent het Protest door hem en zijnen Ambtgenoot, bij den Actuarius ingezonden; dat hij getoefd had tot dat het verslag van den Actuarius zoude zijn gelezen, en dat nu gelezen zijnde, verzocht hij, met zijnen Ambtgenoot, dat men nu zoude overgaan tot de behandeling van hetgeen voorkomt in Art. IV: 8 der Beschrijvingspunten: "Protest," enz.,—ten einde voor te komen dat niet naderhand aanmerkingen zouden worden gemaakt over het zitten en stemmen van een lid der Vergadering. De afgevaardigden van Stellenbosch en de Paarl merkten aan, dat dit te voren had behooren aangekondigd te zijn geworden—en daar de Vergadering met die aanmerkingen zich vereenigde, maakte de Præses bekend dat dit punt op morgen zal worden behandeld.

Brieven door den Assessor overgelegd.

De Assessor legde over twee brieven in de Fransche taal—éénen van Ds. Grandpierre, te Parijs, ged. 9 January 1848, en éénen van de Conferentie der Fransche Zendelingen

in het Basutoland, gedagt. 25 April 1852, welke op verzoek van den Præses, door Ds. Van Velden in het Hollandsch werden voorgelezen, gelijk ook het antwoord op dezen laatsten, door den Assessor, in zijne vorige betrekking geschreven;—verklarende tevens de Præses, zich volkomen met het in dat antwoord uitgedrukt gevoelen van zijnen Ambtgenoot te vereenigen, daar hij met de werkzaamheden van die Broeders, gedurende zijne bezoekreis in die oorden was bekend geworden, zullende de inhoud van den brief, door de Conferentie geschreven, worden overwogen wanneer zal worden behandeld het Punt I: 5.

Memorie van H. van der Burgh.

De Assistent Scriba, Ds. J. Murray, wien het paket was inhandigd van H. van der Burgh, berigt dat hetzelve een verhaal van grieven bevat omtrent den Kerkeraad van Beaufort en hem als Orgelist. De Leeraar van Beaufort eene verdere inlichting omtrent deze zaak gegeven hebbende, werd besloten, den suppliant te melden, dat de Synode zich deze zaak niet kan aantrekken, welke eene huishoudelijke is tusschen hem en den Kerkeraad.

Memorie van J. P. Hugo.

De Præses legde aan de Vergadering voor, eene memorie van J. P. Hugo, welke zyn H.Ew. zeide bezwaren te behelzen tegens de handelwijze van den Kerkeraad van Fransche Hoek. Gelezen zijnde de brief van dienzelfden schrijver aan den Actuarius, ged. 28 Julij 1852, en het antwoord aan hem gezonden, zoo mede de communicatie van den Kerkeraad van Fransche Hoek—daarbij in aanmerking genomen zijnde, hoe de zaak hier niet in appél kan worden gebragt, maar voor den Ring dienen moet; daar echter, wegens het verloopen van den tijd, de Ring, volgens de wet, zich niet met dezelve zou kunnen of mogen inlaten, zoo werd besloten den Ring, in dit bijzonder geval, vrijheid te verleenen, om in geval de klager in appél zich bij denzelven zoude vervoegen, dat appél aantenemen en naar bevind te handelen. En zal van dit besluit den suppliant kennis worden gegeven, en uittreksel aan den Ring van de Kaapstad worden toegezonden.

Protest van Ds. Ham.

Ds. Ham protesteerde tegens dit besluit.

Commissie van Opvoeding en Onderwijs.

De Præses produceerde het Rapport van de Synodale Commissie van Opvoeding en Onderwijs. Het Rapport aan de Vergadering voorgelezen zijnde, verzochten eenige leden inlichting omtrent de oorzaak van het ontslag van den hoofd-onderwijzer in der tijd, die bedankt zijnde, omdat de Fondsen niet toereikende waren het hem toegekend salaris te betalen, verklaard zoude hebben genegen te wezen zonder vergoeding, of zoo veel hem kon toegelegd worden tot dat de Synode zoude vergaderen, het werk te verrigten. Die inlichting werd door Ds. Spijker, die voornamelijk met het oppertoezigt van het Instituut belast was, en den Assessor gegeven, die ook verklaarden dat er zes Kweekelingen waren die nu bekwaam zouden zijn geweest als Onderwijzers te worden uitgezonden.—Na de gevraagde inlichting bekomen te hebben, stelde Ds. Roux voor, dat de hartelijke dank der Vergadering betuigd worde aan de Commissie van Opvoeding en Onderwijs, en vooral aan haren Voorzitter, Ds. Spijker, voor de moeite door haar aangewend, om deze zoo belangrijke zaak te bevorderen, te midden der vele onaangename moeijelijkheden, en het leedwezen dat men gevoelt dat in hare pogingen zij niet is geslaagd, om de daargestelde inrigting te doen in stand blijven.—De Actuarius merkte aan dat hij niet twijfelde of de geheele Vergadering zal zich volgaarne vereenigen met dit voorstel, en die betuiging van dankbaarheid en hartgevoel willen te kennen geven door op te staan. Dit geschiedde—waarop hij zich tot den Præses en leden der Commissie rigtende, hun bepaalde bij die tweeledige betuiging. Ds. Spijker verklaarde, zoo wel voor zichzelven als in naam der Commissie gevoelig te zijn over de erkentelijkheid dezer Vergadering, merkte aan, hoe hij de beste verwachting had gehad, en

D

de verblijdende hoop had gekoesterd den wensch zijns harten vervuld te zien toen de Commissie werd opgerigt, en hoe het hem innig leed doet, dat wegens gebrek aan die ondersteuning, welke in den aanvang was toegezegd, en waarop hij gemeend had te kunnen rekenen en staat maken, het Instituut dat wel beloofde, niet in stand is kunnen worden gehouden.

Rationarii benoemd.

Tot Rationarii werden benoemd, uit den Ring van de Kaapstad, Ds. Reitz; uit den Ring van Tulbagh, Ds. Shand; uit den Ring van Swellendam, de Ouderling Muller; uit den Ring van Graaff-Reinet, de Ouderling Burger; uit den Ring van Albanie, Ds. Heugh; en uit den Ring van Transgariep, Ds. A. Murray, Jun.

Biduur bepaald.

Op voorstel van den Præses, werd besloten, dat, gelijk bij vroegere gelegenheden, zoo ook nu een Synodaal Biduur zal worden gehouden, en werd bepaald dat dit op Maandag avond zal plaats hebben, zullende Di. J. Murray en Hofmeijr voorgangers zijn.

Op elken Maandag te houden.

Op voorstel van Ds. A. Murray, Sen., besloot de Vergadering, dat gedurende de zitting der Synode, op elken Maandag avond, Bidstond zal worden gehouden;—terwijl voor het nemen van dit besluit, Ds. Moorrees aanmerkte, dat hij vroeger gezwegen hebbende bij zoodanig voorstel, dit zwijgen niet wil beschouwd hebben als hechtte hij zijne goedkeuring aan hetzelve, gelijk hij dat niet doet.

Herderlijke brief.

Op eenparig uitgedrukt verlangen der Vergadering, namen Præses en Assessor op zich, den herderlijken brief te zullen vervaardigen.

Als nu overgaande tot de behandeling der Beschrijvingspunten, en wel

I. 1.—"*Zou het niet wenschelijk zijn, dat de Synode besta uit Predikanten,*" enz., gaven ettelijke leden hun gevoelen, zoo *voor* als *tegen* te kennen—waarop het voorstel van Ds. Spijker eenparig werd aangenomen, "dat eene Commissie worde aangesteld, die dit punt, dat op de Constitutie van de Synode betrekking heeft, in ernstige overweging neme, en daarvan Rapport doe bij de eerstvolgende Synode."

Na de resumtie der notulen, werd het Dankgebed gedaan door Ds. Borcherds.

VIERDE ZITTING,

Vrijdag, 15 *October.*

Allen tegenwoordig.

Het Gebed gedaan door Ds. H. E. Faure.

De notulen geresumeerd en geteekend.

Zaak van J. P. Hugo.

Met betrekking tot het protest van Ds. Ham, werd door Ds. Berrangé verzocht, dat aan J. P. Hugo duidelijk worde te kennen gegeven, dat zijn appél naar de Synode informeel was; dat het de Synode gebleken is, dat hem de weg was aangewezen, hoe hij te handelen had, doch dat hij er geen gebruik van gemaakt heeft; maar dat de Vergadering, zekere omstandigheden in aanmerking genomen hebbende, het vergund heeft dat zijne zaak in appél, voor den eerstkomenden Ring behandeld kan worden.

Protest van Di. Spijker en Heijns, in de zaak van Ds. van Velden.

Nu overgaande tot de overweging van No. IV: 8 der Beschrijvingspunten: "Protest van Di. Spijker en Heijns, tegen de erkenning van Ds. van Velden," enz.,—verzocht Ds. van Velden, gedurende de discussie zich te mogen verwijderen, hetgeen werd toegestaan.

Uit het verslag van den Actuarius werd voorgelezen, wat daaromtrent had plaats gehad, hetgeen in dat rapport is aangeteekend, onder VI: 4 *a. b.*, voorts de correspondentie voorkomende in het ingekomen brievenboek, fol. 107 en 108, en in het uitgaande brievenboek, bladz. 54 en 55. Stukken gelezen.

Ds. Spijker verklaarde, dat hij met zijnen Ambtgenoot, ten gevolge van eene briefwisseling door hem met den Actuarius gehouden, reden gehad heeft, bij de aankomst van den Heer van Velden, de noodige inlichting te vragen, en geene andere bekomen hebbende, dan in de correspondentie reeds genoemd is voorgelezen, zij beide zich verpligt hadden gevoeld om zich te wenden naar de Synodale Commissie van Neêrlands O. en W. Indië, en las voor afschrift van den brief aan dezelve gerigt, gedagteekend 28 Januarij 1852, en het antwoord daarop ontvangen, ged. 3 Julij 1852.

Nadat vroeger door Ds. Spijker was verzocht geworden de lezing van den brief door den Præses en Actuarius aan de Professoren *Roijaards* en *Vinke* gerigt, alsmede copij van den toegezonden beroepsbrief, voorkomende in de handelingen der Synodale Commissie, (No. 6, fol. 3 en 4), en de brief van den Præses aan den Actuarius, ged. 28 Maart 1849, (fol. 74)—merkte de Scriba aan, dat de getuigenis, welke hij te produceeren heeft, zeer verschilt van die uit den Haag (3 Julij 1852), onlangs was ontvangen—en hem toegestaan zijnde, las hij voor eenen brief van den Hoogleeraar *Roijaards*, ged. 4 Nov. 1850, een Certifikaat van den President van het Consistoriale der Nationale Gereformeerde Kerk te Lille, Ds. *Marzials*, ged. 6 Aug. 1850,—"verklarende dat de Heer van Velden wettig geördend Leeraar dier Kerk is, beroepbaar in eenige harer gemeenten,"—ook werd door hem gelezen, een Certifikaat van Ds. *N. Beets*, ged. 8 Mei 1850, voor wien Ds. van Velden de dienst heeft waargenomen.

Ettelijke leden, zoo Predikanten als Ouderlingen spraken over dit onderwerp, waarna Ds. van der Riet voorstelde:—"dat de Vergadering eene rijpe deliberatie aan deze zaak hebbende verleend, in de handelwijze van den Actuarius berust. De Vergadering gevoelt zich echter gedrongen hierbij te verklaren, dat zij zich overtuigd houdt dat dit protest met de zuiverste bedoelingen is geschied." Voorstel van Ds. van der Riet.

Ds. A. Murray, Jun., stelde de volgende emendatie voor: "dat de Vergadering eene rijpe deliberatie aan deze zaak verleend hebbende, de handelwijze van den Actuarius goedkeurt. De Vergadering gevoelt zich echter gedrongen hierbij te verklaren dat zij zich overtuigd houdt dat dit protest met de zuiverste bedoelingen is geschied." Deze emendatie werd door eene groote meerderheid der Vergadering aangenomen. De Actuarius, Di. Spijker, Heijns, de Villiers, Scholtz en H. Faure hebben niet gestemd. Emendatie van Ds. A. Murray, Jun.

Ds. Berrangé verzocht aanteekening dat hij in de minderheid had gestemd.

Overeenkomstig het op gisteren aangekondigde, ging men nu over tot de overweging van punt I: 8 en 9.—"Dat aan de leden der Synode gelegenheid gegeven worde 's Heeren Avondmaal met elkander te vieren," enz. Het bleek dat vele leden dit punt geheel anders begrepen hebben dan de Voorsteller bedoelde; het was niet dat de leden der Synode met elkander alleen 't Avondmaal zouden vieren, maar dat de tijd tot de viering des Avondmaals zoo worde bepaald, dat de Leeraars te zamen komende met de gemeente 't Avondmaal konden vieren: het genoegelijke daarvan had men bij gelegenheid der te Swellendam gehoudene Ringsvergadering ondervonden. Vieren van het H. Avondmaal.

Ds. Heijns las het punt voor, zoo als door den Kerkeraad van de Kaapstad inge-

zonden, nam: "Dat het vieren des H. Avondmaals in de stad, tijdens de zitting der Synode, worde verschoven, ten einde aan de leden derzelve gelegenheid te geven, met elkander en in vereeniging met de Gemeente, het Avondmaal te vieren."—Dit voorstel werd aangenomen, zijn de zeven leden in de minderheid, van welke Di. Heijns, Moorrees, en de Ouderling Laubscher aanteekening verzochten, dat zij in de minderheid waren.

Inlijving der Trans-Vaalsche Gemeenten, uitgesteld.

Overgaande tot Punt I: 4: "Inlijving der Trans-Vaalsche Gemeenten," bepaalde Ds. Heijns de aandacht der Vergadering bij de Ordonnantie, Art. 2, bij de woorden "*binnen de kolonie,*" en werd zijn voorstel aangenomen, dat men, voor en aleer tot een besluit te komen, het gevoelen inwinne van den Procureur Generaal.

Plaats tot houden der Synodale Vergadering.

Omtrent Punt I: 2: "dat de plaatsen bestemd tot het houden van Synodale Vergaderingen, enz., en dat de volgende Synode te Graaff-Reinet worde gehouden," waren sommige leden van oordeel dat Uitenhage eene geschikte plaats ware; anderen dat de plaats blijve zoo als thans.

Discussie daarover.

Ds. van der Lingen stelde voor, dat dit Punt worde opgedragen aan de Commissie welke belast zal worden met de overweging van I: 1, en over vijf jaren ter sprake kome.

Uitgesteld tot volgende Synode.

De Assessor—"dat de overweging worde uitgesteld tot dat beschikt zal zijn over het al of niet inlijven der Trans-Vaalsche Gemeenten." Deze emendatie verworpen zijnde, werd die van Ds. van der Lingen aangenomen.

Provinciale Synode, enz.

Omtrent Punt I: 3 werd aangemerkt, dat dit voorstel is gedaan ten gevolge van hetgeen Ds. Frazer in den Ring had voorgedragen, die daaromtrent zijn gevoelen ontwikkelde, vervat in hetgeen voorgedragen en als voorstel besloten is aantenemen in de eerste zitting, nam: "Dat het belang onzer Kerk dringend vordert, dat eene provinciale Synode eenmaal in drie jaren te Graaff-Reinet gehouden worde, bestaande uit de Ringen van Beaufort, Albanie en Graaff-Reinet; insgelijks in de Kaapstad, bestaande uit de Ringen van Tulbagh, Swellendam, en de Kaapstad, en dat er, in plaats van eene Synodale Vergadering in vijf jaren, eene algemeene Synodale Vergadering eens in zes jaren gehouden worde."

Discussie daarover.

Ds. Heijns verzocht de aandacht der Vergadering bij Art. 18, alwaar de weg wordt aangewezen om in dringende gevallen te voorzien, terwijl de Actuarius aanmerkte, dat "wanneer eene stellige bepaling worde gemaakt, dat de Synodale Commissie, gelijk de Ring, *jaarlijks* bijeenkome op *eenen bepaalden tijd*, het doel bereikt zou worden, dat de voorsteller scheen te willen."

Aan eene bepaalde Commissie opgedragen.

De Assessor stelde voor: "Dat dit punt worde uitgesteld tot dat het Beschrijvingspunt voor de Synodale Commissie zal zijn behandeld."

Als Emendatie werd geproponeerd en aangenomen "dat ook dit punt worde gerefereerd aan die Commissie, welke zal worden benoemd om te overwegen punt I: 1."

Zendingwezen.

Dank aan de Commissie toegebragt.

Gelezen zijnde het rapport van de Commissie van het Zendingwezen, werd op voorstel van Ds. van der Riet, de dank der Vergadering aan die Commissie toegebragt voor hare verrigtingen, die door op te staan van hare zitplaatsen dien dank betuigde.

Op voorstel van den Scriba werd de Commissie verzocht met hare werkzaamheden te blijven voortgaan, hopende dat zij in staat moge worden gesteld die meer uit te breiden.

Aanmerking van Ds. van der Lingen.

De Commissie dit op zich nemende, merkte Ds. van der Lingen aan, dat zij betere ondersteuning van de Kerken in het algemeen verwacht, dan zij gedurende de laatste vijf jaren, sedert de Commissie was aangesteld, heeft genoten, daar de meeste en belangrijkste bijdragen slechts door *eenige* gemeenten zijn geschied. Vooral verlangt de Commissie

dat geantwoord worde op brieven, welke door haar aan Kerkeraden worden geschreven; ook dat jaarlijks door elke gemeente bijdragen geschieden; want hoewel de Commissie eenparig door de Synode is aangesteld, en de Vertegenwoordigers der Gemeenten door die aanstelling van de Commissie natuurlijk verlangen dat zij niet maar in naam bestaat, maar krachtig werkzaam zij om het werk der verbreiding van Evangeliekennis voort te zetten, is het eene onverantwoordelijke daadzaak, dat van de helft der Kerken geene penning is ontvangen.

Naar hetgeen over het algemeen werd aangemerkt, kan de Vergadering de beste verwachting koesteren, dat de Commissie een gunstiger verslag van de ondersteuning der Kerken in haar volgend verslag zal kunnen geven. Verwachting der Commissie.

Ds. Heijns vraagt hoe te handelen, wanneer men, gerekend hebbende op die ondersteuning, daarop verbindtenissen hebbe aangegaan en in verlegenheid gerake, door het niet verkrijgen van de beloofde of toegezegde ondersteuning. De Vergadering hoopte dat de Commissie in zulken toestand niet moge worden gebragt. Vraag van Ds. Heijns.

Op voorstel van den Assessor, dat de Commissie worde vermeerderd door zoodanige leden die gemakkelijk kunnen vergaderen, door eenen niet al te grooten afstand hunner woningen—welk voorstel door de Vergadering werd aangenomen—werd op zijne aanbeveling benoemd, de Broeder Ouderling W. de Smidt; op aanbeveling van Ds. van der Lingen, de Broeder Diaken aan de Paarl P. F. R. de Villiers; en op aanbeveling van den Præses—de Ouderling W. Eksteen, van den Wijnberg. Leden aan de Commissie toegevoegd

De notulen geresumeerd en het Dankgebed gedaan door Ds. Frazer.

VIJFDE ZITTING,

Zaturdag, 16 *October.*

Allen tegenwoordig.

Het gebed werd gedaan door Ds. van der Riet.

Nadat de notulen waren geresumeerd en geteekend, verzochten Di. Spijker en Heijns aanteekening, met betrekking tot het besluit in de zaak van Ds. van Velden, dat zij het daarvoor willen gehouden hebben, dat zij zich niet vereenigen met de onbepaalde goedkeuring der Vergadering van de vroegere handeling in die zaak. Verzoek van Di. Spijker en Heijns.

De zaak van het Zendingwezen weder ter spraak gebragt zijnde, en ettelijke leden daarover zich hebbende laten hooren, zeide de Præses, dat de Commissie, daarmede belast, eenige bepalingen of voorstellen ter goedkeuring aan deze Vergadering zoude voordragen, om met goed gevolg hare werkzaamheden te zullen kunnen voortzetten. Commissie van Zendingwezen.

De aandacht der Vergadering werd nu bepaald bij Art. II: 5. "Verzoek van den Wel-Eerw. Hr. P. Roux, tot Leeraar onzer Kerk te worden erkend." Het verzoek zelf werd gelezen in het ingebonden brievenboek, fol. 175. Verzoek van Ds. P. Roux.

Daarbij het getuigschrift van den Kerkeraad van Knysna.

Ook werd geproduceerd de Acte van Ordening door de Haagsche Commissie afgegeven, waarvan Copij Authentiek bij de Bijlagen.

Commissie benoemd.

Nadat eenige aanmerkingen door den Actuarius waren gemaakt, stelde Ds. Heijns voor, dat er eene Commissie worde benoemd, die eene gemoedelijke zamenspreking met den Heer Roux houde, ten einde meer *bijzonder*, dan hij in zijne memorie heeft te kennen gegeven, hem op de kenmerkende leerstukken onzer Gereformeerde Kerk hoore en zijne gevoelens deswege verneme. Dit werd eenparig aangenomen. Tot die Commissie werden benoemd de Hoog-Eerw. Præses, de Assessor, Ds. Berrangé en de Ouderlingen Burger en Badenhorst.

Wanneer te erkennen, enz.

Ook werd op voorstel van Ds. H. Faure besloten, "dat bijaldien de Wel-Eerw. Heer P. Roux voldoet aan de benoemde Commissie, hij als Leeraar onzer Kerk worde erkend," welk besluit genomen werd, nadat met gesloten stembriefjes het gevoelen van elk lid der Vergadering was ingewonnen; stemmende één lid in de minderheid.

Wat te herroepen door een Leeraar die tot ons overkomt.

De Actuarius de aandacht bepaald hebbende bij hetgeen in de Nederduitsche Gereformeerde Kerk in Amerika plaats vindt, bij de overkoming van Leeraars uit Kerkgenootschappen, wier leerstellingen van die der Gereformeerde Kerk verschillen, nam: "dat zij duidelijk en openlijk verklaren, dat zij die leeringen als strijdig met de Heilige Schrift en de leerregels onzer Kerk verworpen hebben," verzocht, dat dit door die Commissie zal worden in acht genomen, hetgeen door de Vergadering besloten werd, haar als pligt op te leggen.

Verzoek van Ds. Bamberger.

Ook werd gelezen een verzoek van den Wel-Eerw. Heer Bamberger, om als Leeraar onzer Kerk te worden aangenomen, waarbij geproduceerd werd zijne Akte van Admissie en Ordening van gelijken inhoud en dagteekening als die afgegeven aan Ds. P. Roux.

De Scriba stelde voor, dat met dit verzoek even zoo worde gehandeld als geschied is ten opzigte van dat van den Wel-Eerw. P. Roux. Dit goedgekeurd zijnde, bleek het uit de ingewonnen stembriefjes, dat *zes* leden in de minderheid hadden gestemd.

Aan dezelfde Commissie werd het opgedragen, het vereischte mondgesprek te houden met den Wel-Eerw. Bamberger.

Na de resumtie der kladnotulen werd het Dankgebed gedaan door Ds. van Velden.

ZESDE ZITTING,

Maandag, 18 *October*.

Allen tegenwoordig.

Ds. J. Murray deed het Gebed.

Redenen van afwezigheid van Ds. Thompson.

De notulen geresumeerd en geteekend zijnde, deelde Ds. Roux aan de Vergadering mede, eenen brief van den Leeraar van Stockenstrom (Ds. Thompson) te hebben ontvangen, waarin de redenen zijner afwezigheid werden opengelegd. Deze voorgelezen zijnde berustte de Vergadering in dezelve.

Zaak van E. Ford.—Rapport der Commissie

De Commissie in de eerste Sessie benoemd, om heden te rapporteren op de documenten, in de zaak van den Heer E. Ford, in appél alhier aangenomen, dat rapport ingeleverd hebbende, werd voor hare verrigtingen in die zaak bedankt, en het rapport aan de Vergadering voorgelezen.

In het vonnis van den Ring, de gronden niet vermeld zijnde, waarop de Ring uitspraak heeft gedaan, zoo werd de Voorzitter van den Ring verzocht dezelve te willen noemen, overeenkomstig het gevorderde in Art. 125;—waarop Ds. Frazer antwoordde, dat zij geen wets artikel konden vinden, waarop zij meer bepaaldelijk hun uitspraak konden gronden, terwijl Ds. Murray, sen., aanmerkte, dat de weigering van den Leeraar van Richmond niet absolut is geweest, en de Ring zijn Eerws. gedrag had goedgekeurd als noodzakelijk ter handhaving van de kerkelijke tucht.

Ring gevraagd naar 't Wet Artikel, waarop het vonnis gegrond was.

Ds. van der Lingen zeide, dat de zaak van den aanvang moest worden opgehaald, en deelde de Vergadering mede wat hem van dezelve bekend was.

Zaak overwogen.

Ds. Berrangé het gezegde van den Predikant van de Paarl beämende, gaf een verhaal van hetgeen van den aanvang had plaats gehad. Hierbij werd gelezen de Correspondentie vroeger ingediend, en ook de memorie.

De Præses van den Ring zeide, dat deze geheele correspondentie bij den Ring niet ter tafel is geweest, en men ook niet bewust kon zijn van den brief, na afloop der Vergadering geschreven aan den Leeraar van Richmond. Andere leden van den Ring gaven, elk voor zichzelven, te kennen, wat omtrent de zaak is gebeurd. Ds. Murray zeide ook, van het nader gedaan aanzoek om het kind gedoopt te krijgen door den Leeraar van Richmond, onkundig te zijn geweest.

Hierop verwijderden zich de leden van den Ring van Graaff-Reinet, die in die zaak bemoeijing hebben gehad.

Ring verwijdert zich.

De memorie, vroeger in het Engelsch, werd nu in het Hollandsch voorgelezen door den Assessor.

Nadat verscheidene leden der Vergadering hun gevoelen hadden geuit, niemand twijfelende of de Leeraar van Richmond heeft in deze zaak op de gemoedelijkste wijze gehandeld, ter bevordering van het wezenlijk geestelijk belang zijner gemeente—stelde de Assessor het volgende voor: "Dat de Vergadering van oordeel is, dat de Leeraar van Richmond met de beste bedoelingen gehandeld heeft, maar dat de weigering van den Doop van het kind eens lidmaats, die niet werkelijk onder Censuur is gesteld, eene informeele daad is die de Vergadering niet kon goedkeuren, waarom zij dan ook het besluit van den Ring bij dezen vernietigt." Door de meerderheid werd dit voorstel aangenomen, stemmende acht leden daar tegen.

Besluit en uitspraak der Vergadering.

Daar ook eenige leden der Vergadering hun gevoelen hadden uitgedrukt over de verpligtingen op leden der Kerk rustende, getrouw gebruik te maken van de openbare genademiddelen, vooral bij die Leeraars onder wier herderlijk opzigt zij gesteld zijn, werd, met betrekking tot de nu behandelde zaak door Ds. Roux, die de dienst te Richmond had waargenomen, voorgesteld: "Dat de Vergadering het niet bijwonen van de openbare Godsdienst door het lidmaat der gemeente, de huisvrouw van den Heer E. Ford, wanneer Ds. Berrangé dezelve bestuurt, met leedwezen heeft vernomen, en verwacht dat zij in het vervolg, overeenkomstig haren pligt, daarvan getrouw gebruik maken zal."

Gedrag van Mej. Ford.

Eene emendatie werd hierop voorgesteld door Ds. Brink: "Dat de Vergadering afkeurt het gedrag van Mej. Ford," enz. enz. De emendatie verworpen zijnde, werd het voorstel door de meerderheid aangenomen.

De leden van den Graaff-Reinetschen Ring weder zitting genomen hebbende, verzocht de Ouderling B. Pienaar aanteekening: "Dat hij in de voorlezing der documenten heeft vernomen, dat hij onwaarheid zou hebben gesproken, en verklaart *plegtig*, dat hij door

Aanteekening van den Ouderling B. Pienaar.

Gods genade tot heden is bewaard gebleven, zich aan voorbedachte leugentaal schuldig te hebben gemaakt."

De Vergadering had op hetgeen in het relaas van het gesprek, waarin die uitdrukking voorkwam, niet gehecht, en werd aangemerkt, dat de weg om de zaak te doen onderzoeken voor den Ring, dien Broeder openstaat. Met betrekking tot het behandelde, werd, op voorstel van den Assessor, besloten, te bepalen, "dat wanneer een Leeraar bij de aanbieding van een kind ten doop, om gewigtige redenen, het gevoelen van zijn Kerkeraad voor de toediening van het bondzegel begeert te hebben, zal hij zulks den applicant mededeelen, den doop uitstellen, en zoo spoedig doenlijk eene Kerkeraads Vergadering beleggen."

Bijvoegsel bij Art. 46 der wetten.

Ook werd, op voorstel van den Actuarius, besloten, dit in de wetten, achter Art. 46, te insereren.

Opinie van Procureur Generaal over Inlijving der Trans-Vaalschen.

Door den Assessor werd ter tafel gelegd en gelezen, het door Zijn H.Ew. van den Procureur Generaal ingewonnen gevoelen over de Inlijving der Trans-Vaalsche Gemeenten.

Verzoek tot Inlijving, door wie vroeger en onlangs gedaan.

Na de lezing werd nu weder het vroeger uitgestelde punt I: 4. "Inlijving, enz." in overweging genomen. Hierbij werden gelezen, twee brieven, gehecht aan het rapport van Di. P. E. Faure en W. Robertson, te vinden in de Acta der Synodale Commissie van hunne reis in die gewesten, één ged. *Magaliesberg*, 22 *December* 1848, en één *Potchefstroom*, 25 *December* 1848.

Verhaal van Di. Neethling

Ook werd door Ds. Neethling een verhaal gegeven, van eene gecombineerde Vergadering, door hem en Ds. A. Murray bijgewoond, op een bezoek-reis in het Overvaalsche, wanneer door die Vergadering een brief aan den Raad werd gerigt, en produceerde Zijn Eerw. het antwoord daarop van den Raad ontvangen, dat aan de Vergadering werd voorgelezen en in de Bijlagen opgenomen, ged. Potchefstroom, 23 Junij 1852.

En A. Murray.

Ds. A. Murray, Jun., daartoe aanleiding gekregen hebbende in de discussie, gaf een verhaal van de wijze hoe de gemeenten aldaar waren gevestigd, hetgeen door de Vergadering met blijkbaar genoegen werd vernomen.

Verandering van Wets Artikelen.

Op voorstel van den Actuarius, werd besloten als noodzakelijk, eer men tot de inlijving besluite, de woorden *deze Volkplanting* voorkomende in Art. 11, 12 en 13, te veranderen in *Zuid Afrika*, als zijnde ook, conform Art. 3 der Ordonnantie, en Art. 19 der wetten. Dit voorstel werd unaniem aangenomen.

De voorwaarden te bepalen, waarop Inlijving zal geschieden.

Eenige bedenkingen met betrekking tot het nu overwogen Beschrijvingspunt geöpperd zijnde, zoo werd besloten, alvorens men tot de Inlijving besluite, "*eene Commissie te benoemen*, om de *voorwaarden* te bepalen, waarop die Inlijving zal geschieden, en die tevens aanwijzing zal hebben te doen of er eenige, en welke, veranderingen in de Wets bepalingen noodzakelijk zijn."

Commissie benoemd.

Tot die Commissie werden benoemd de Assessor, de Predikanten van de Paarl, Prins Albert, Winburg, Bloemfontein, en Pietermaritzburg, die hun rapport op den 22sten inleveren zullen.

Het Dankgebed, na resumtie der kladnotulen, gedaan door Ds. A. Murray, Sen.

ZEVENDE ZITTING,

Dingsdag, 19 *October.*

Allen tegenwoordig.

Ds. Heijns deed het Gebed. De notulen werden geresumeerd en geteekend.

De Præses merkte aan, dat, vóór men tot de behandeling van eenige zaak overga, hij vooral den dank den Broeders Di. J. Murray en N. Hofmeijr wenschte toe te brengen, die op gisteren avond voorgangers in het Gebed waren geweest, tevens zijne blijdschap te kennen gevende den Bidstond zoo talrijk bijgewoond te zien. Met die betuiging vereenigde zich de Vergadering.

Di. Murray en Hofmeijr bedankt.

Ds. Berrangé verzocht hebbende een document ter tafel te mogen leggen, werd zijn verzoek toegestaan en hetzelve voor notificatie aangenomen.

Document ingeleverd door Ds. Berrangé.

Di. Scholtz en Shand, in wier handen gesteld was de memorie van eenige ingezetenen van de 24 Rivieren, leverde hun rapport in. De Commissie bedankt zijnde, werd het rapport gelezen, en besloten het verzoek toe te staan en memorialisten daarvan kennis te geven.

Rapport op verzoek van eenige ingezetenen van 24 Rivieren

De Commissie benoemd met Di. Roux en Bamberger een mondgesprek te houden, hun rapport ingeleverd hebbende, ontving den dank der Vergadering, die op voorstel van Ds. Murray van hare zitplaatsen opstond.

Commissie bedankt in zaak van Di. Roux en Bamberger.

Middelerwijl verscheen in de Vergadering Ds. J. Pears, overleverende het Credentiaal, verklarende wegens mangel aan gelegenheid te Port Elizabeth, te zijn opgehouden, en dus niet vroeger de Vergadering te hebben kunnen bijwonen.

Ds. Pears neemt zitting

Volgens het door de Commissie ingeleverd Rapport, zou Ds. P. Roux nu tot Leeraar worden erkend; daar echter omtrent het verzoek van den Eerw. Bamberger, een twijfel in dat verslag was uitgedrukt, werd besloten daarover nader te handelen, en wel na de Pauze, wanneer het publiek zich zal hebben verwijderd, met gesloten deuren.

Men ging dan nu over tot behandeling van Punt I: 5—" Naauwere verbindtenis met de Gemeenten door de Fransche Gereformeerde Leeraars in het Basutoland gesticht."

Naauwere verbindtenis met de Gemeenten in het Basutoland

Dit punt was voorgesteld door de Commissie, die in het jaar 1848 aldaar een bezoekreis had afgelegd, en de aanbeveling, in haar verslag voorkomende, werd gelezen.

Ds. Heijns opperde eenige bedenkingen, indien het voorregt niet wederkeerig zoude zijn. Andere leden lieten zich hooren, aanwijzende van hoe veel belang het voor de uitbreiding van het Godsrijk is, dat er eene naauwere betrekking plaats hebbe tusschen ons Kerkgenootschap en de Leeraars der Fransche Kerk in het Basutoland, waaromtrent vele belangrijke bijzonderheden door Ds. A. Murray, Jun., werden medegedeeld.

Ook werd gelezen de brief van de Conferentie der Fransche Broeders in het Basutoland, vroeger gelezen,—waarop, in antwoord op dien brief en met betrekking tot dit beschrijvingspunt, door den Assessor voorgesteld en eenparig besloten werd:—" De Broeders Zendelingen der Fransche Gereformeerde Kerk, arbeidende in het Basutoland en elders, te erkennen als medebroeders, geördende Evangelie Dienaars eener Zuster Kerk, verbonden door de naauwste banden van gemeenschappelijk geloof. Ten bewijze daarvan

Voorstel en besluit

zal het deze Synode immer genoegelijk zijn, bij gelegenheid harer Vergadering, eene Deputatie van gemelde Broeders in haar midden te ontvangen; indien ook wederkeerig de Fransche Broeders eene Deputatie van onze Synode of Rings Vergadering in hun midden zoude toelaten."

Kennisgeving aan den Volksraad.

Ook werd, op voorstel van Ds. Herold, bepaald, dat van dit besluit kennisgeving zal geschieden aan den Volksraad in het Overvaalsche.

Volmagt van Ring van Transgariep.

Tevens besloten, dat aan den Ring van Transgariep volmagt worde verleend, eene Deputatie naar de Conferentie der Fransche Broeders in het Basutoland te zenden.

Voorstel tot toelating van afgevaardigden der Presbijteriaansche Kerken.

In overweging werd nu genomen, Punt I: 6—"Toelating van afgevaardigden uit Presbijteriaansche," enz., enz. In de Synode van 1842 (22 November), was daartoe een voorstel gedaan door Ds. A. Smith, wanneer besloten werd, dit aan de Synodale Commissie, welke toen zou worden benoemd, op te dragen. De Synodale Commissie besloot der Synode aan te bevelen: "Dat Presbijteriaansche Gemeenten op hun verzoek, onder behoud van hunne bijzondere inrigtingen, met ons Kerkgenootschap in verband gebragt kunnen worden, en hunne afgevaardigden in onze Kerkelijke Vergaderingen alleen eene adviserende stem zullen hebben." Dit door de Synode in 1847 (18 October), weder overwogen zijnde, werd besloten:—"Dat de overweging van, en de beslissing hierop, worde uitgesteld tot eene volgende Synode, opdat de onderscheidene Kerkeraden in de gelegenheid worden gesteld om daarover te kunnen raadplegen, en door hunne afgevaardigden hunne gevoelens mede te deelen, en dat afschrift hiervan aan de Kerkeraden worde toegezonden." "Dit was," verklaarde de Scriba, "geschied."

Overweging uitgesteld.

Waarop Ds. Heijns voorstelde: "Dat de behandeling van dit punt tot morgen worde uitgesteld." Met dit voorstel vereenigde zich de meerderheid der Vergadering, terwijl de minderheid zich voegde bij Ds. Roux, die voorgesteld had:—"Dat de zaak worde uitgesteld tot dat door eenige Presbijteriaansche Kerk daartoe aanzoek zoude worden gedaan."

Discussie over de toelating van Ds. Bamberger.

Nu had de Pauze plaats. Na dezelve, de Vergadering met gesloten deuren hare beraadslagingen voortzettende, werd, met betrekking tot het Rapport en den daarin uitgedrukten twijfel, gelezen, de vragen den Wel-Eerw. Bamberger voorgesteld en antwoord daarop gegeven.

Vele discussien hadden hieromtrent plaats, en er was veel verschil van gevoelen. Ds. Sutherland meldende dat Ds. Bamberger hem zijn wensch had te kennen gegeven, voor de vergadering te verschijnen, werd het voorstel van Ds. Berrangé eenparig aangenomen:—"Dat aan het verzoek van Ds. Bamberger worde voldaan, ten einde, overeenkomstig zijne begeerte, opheldering te geven in zijne zaak. Indien deze opheldering niet voldoende worde beschouwd, dan eenen zekeren tijd te stellen, en de Synodale of eenige andere Commissie te magtigen de zaak ten einde te brengen."

Ds. Bamberger verzocht zijnde, stelde zich voor de Vergadering, en door den Præses onderrigt zijnde, waartoe hij verzocht was hier te verschijnen, zeide, met betrekking tot eenige door hem gegeven antwoorden, vooral ten opzigte van de leer der Prædestinatie: "te gelooven dat er eene verkiezing is, maar niet begrijpt dat er eene verwerping is, en in de beschikking tot verderf God een welbehagen hebbe;"—zegt "dat de wederbarende genade den uitverkorenen wordt medegedeeld;"—zegt "dat die Christus ingeplant zijn goede vruchten voortbrengen, dat niemand ze uit zijne hand rukken kan, die hem van den Vader zijn geschonken;"—zegt voorts "dat er een Tekst voor zijn aandacht was, welke met het

leerstuk van de volharding der Heiligen scheen te strijden, doch dat, bij nadere overweging van den Tekst, en eene goede Exegese, dezelve hem niet voorkomt strijdig te wezen."

Ds. Bamberger zich weder verwijderd hebbende, was het blijkbaar hoe zeer de gevoelens van de leden der Vergadering uit een loopende waren, weshalve, op voorstel van Ds. Berrangé, door de meerderheid besloten werd, "den Heer Bamberger eenigen tijd uitstel te geven, en de Synodale of eenige andere Commissie te kwalificeren, de zaak met Zijn Wel-Eerw. af te doen." Besluit.

Tot die Commissie werden benoemd, de Assessor, Di. Heijns, van der Lingen, Herold, en de Ouderling W. de Smidt,—zullende, bijaldien Ds. Bamberger daarin genoegen zoude nemen, over drie maanden de zaak zijn afgedaan. Commissie benoemd.

Na de resumtie der kladnotulen, deed Ds. Shand het Dankgebed.

ACHTSTE ZITTING,

Woensdag, 20 *October*.

Allen tegenwoordig.

Ds. Brink deed het Gebed.

De notulen geresumeerd en geteekend.

Ds. P. Roux, bij besluit der vorige Vergadering tot Leeraar onzer Kerk toegelaten zijnde, verscheen in de Vergadering, en werd onder eene gepaste toespraak van den Præses met den uitslag van zijn wensch bekend gemaakt, en dit door Zijn Wel-Eerw. in dankbare bewoording beantwoord zijnde, werd hem door Moderatoren, in naam der Vergadering de broederhand toegereikt, vervolgens door handteekening bij den Actuarius gelegitimeerd, daar, na voorlezing van Art. 60: 12 en 13 (terwijl de Vergadering stond), de aldaar vereischte belofte en eed plegtig door hem werd afgelegd. Ds. P. Roux gelegitimeerd

Op voorstel van Ds. Heugh, werd voor den nu aangenomen Broeder, een vurig Gebed tot den Heer opgezonden.

Het rapport der Commissie, benoemd in de zaak van den gesuspendeerden Leeraar E. H. F. de Roubaix, ontvangen zijnde, werd aan de Vergadering voorgelezen. In vereeniging hiermede werd uit de Notulen van de vorige Synode voorgelezen hetgeen ten opzigte van de gronden der suspensie is opgeteekend op bladz. 102, 103, 107, 108, 109, 110, 151 en 613—waarop door Ds. Spijker werd voorgesteld:—"Dat de Broeder de Roubaix, op grond van de bewijzen van goed gedrag aan de Vergadering overgelegd, weder hersteld worde in zijne betrekking als Leeraar onzer Kerk." Rapport der Commissie en voorstel in de zaak van Ds. de Roubaix.

Door eenige leden aangemerkt zijnde dat er niet gesproken werd, in zijne Memorie, van berouw en leedwezen, dat hij zoude gevoelen, wegens zijne vroegere handelwijze, antwoordde daarop de Predikant van Clanwilliam, dat de Hr. de Roubaix blijken van berouw hem menigmaal had betoond, bij gelegenheid van de Avondmaalsviering, wanneer hij zijn smartgevoel te kennen gaf, van dit voorregt verstoken te moeten zijn. Discussie daarover.

Door eenige leden aanmerkingen gemaakt zijnde op de getuigenissen, aan de Memorie gehecht, vooral dat niet door alle menschen, bij wie hij gewoond heeft, getuigenis

van zijn gedrag was ingezonden; ook, dat aan die getuigenissen ontbreken de namen van de meestbekende en voornaamste ingezetenen van het distrikt, die met hem wel bekend zijn,— zoo werd weder gelezen de Memorie van de ingezetenen van Hantam, geteekend door 89 personen, en de verklaring van den Ouderling Spangenberg; waarna, de aanmerkingen gehoord zijnde van den Predikant van Calvinia, door Ds. Neethling werd voorgesteld en door de meerderheid besloten:—"Dat, daar de Synode de getuigschriften ten gunste van den Hr. E. H. F. de Roubaix als voldoende beschouwt, er naauwkeurig onderzoek worde gedaan aangaande de verklaring van den Leeraar van Calvinia ten tegendeel."

Besluit.

Aanteekening van leden die in de minderheid hadden gestemd.

Ds. Spijker en de Ouderling Smuts verzochten aanteekening dat zij in de minderheid hadden gestemd.

Zaak opgedragen aan de Synodale Commissie.

Ook werd door Ds. Neethling voorgesteld, en door eene groote meerderheid aangenomen: "Dat het onderzoek aangaande de bezwaren in de zaak van den Hr. de Roubaix, door den Leeraar van Calvinia en anderen, in het rapport der Commissie voorkomende, geopperd, en de beslissing of hij voor het tegenwoordige al of niet van de Censuur zal worden ontheven, worde opgedragen aan de Synodale Commissie, met magt om, zoo de bewijzen voldoende zijn, hem van de Censuur te ontheffen."

Besluit omtrent de toelating der Presbijteriaansche gemeenten.

Overgaande tot Punt I: 6. "Toelating van afgevaardigden der Presbijteriaansche Gemeenten tot de Rings en Synodale Vergadering," las Ds. Heijns, hetgeen over de vereeniging of inlijving der Presbijteriaansche Gemeenten in Holland heeft plaats gehad en nog geschiedt, hetgeen voorkomt in *Roijaards Kerkregt*, I Deel, § 34 en 35, en werd Zijn Wel-Eerws. voorstel eenparig aangenomen: "dat er tot H.Ew. Synodale Vergadering toegelaten worden, als eene Deputatie, Presbijterianen, die de belijdenis van Westminster zijn toegedaan, indien de bepaalde Kerken daarom aanzoek doen."

Correspondentie met andere Gereformeerde Kerken.

Met betrekking tot Punt I: 7: "Dat de reeds bij eene vroegere Synode voorgestelde goedgekeurde briefwisseling met andere Gereformeerde Kerken nu, en wel gedurende de zitting der Synode in werking gebragt worde;" werd gelezen het aangeteekende in de Acta Synodi, 1842, bladz. 214, en in Acta 1847, bladz. 161, waarbij bepaald was, de Kerken met wie, en de personen door wie, de briefwisseling zoude worden gehouden. Hierop deelde Ds. van der Lingen aan de Vergadering de redenen mede, waarom hij zich met dit voorstel niet kon vereenigen; andere leden spraken over hetzelve, en werd door de meerderheid het voorstel van Ds. J. Murray aangenomen: "dat eene Correspondentie, gelijk die in het Beschrijvingspunt bedoeld, worde aangegaan, door den Præses en Assessor."

Theologische Kweekschool.

In nakoming van de op gisteren gedane aankondiging, werd de aandacht bepaald bij Art. V. der Beschrijving van *Hooger en Lager Onderwijs*, No. 1:—"Dat ernstige maatregelen tot instandbrenging der Theologische Kweekschool worden genomen," enz. enz.

Voorstel van Ds. Berrange.

Ds. Berrangé bragt hierop ter tafel: "Dat over de Theologische Kweekschool niet worde gehandeld, dan in verband met het Beschrijvingspunt over de *Legitimatie*, omdat, ingeval de Legitimatie bepaald moet worden, volgens het principe waarop de Hoog-Eerw. Vergadering reeds gehandeld heeft, in het aannemen van Leeraren uit andere Kerkgenootschappen, het lot der Theologische Kweekschool werkelijk reeds beslist is."

Van Ds. A. Murray.

Dit werd afgekeurd door de Emendatie van Ds. A. Murray, Jun.:—"Dat men dadelijk overga tot de overweging van het Beschrijvingspunt," welke door eene groote meerderheid werd aangenomen.

Op verzoek van Ds. Heijns, werd uit de Acta Synodi, 1847, bladz. 76, voorge-

lezen, hetgeen omtrent de oprigting der Theologische Kweekschool was besloten. Door den Assessor werd gemeld wat de Synodale Commissie in die zaak alreede had gedaan, en uit het verslag der Synodale Commissie, in de tweede Sessie voorgelezen, door den Scriba genoemd, de geldsom alreede ingezameld (zijnde £2,600).

Discussien daarover.

Plan door Ds. Heijns—omtrent beurzen.

Ds. Heijns sprak vooral over het noodzakelijke van een plan, dat, met het Theologisch Seminarium, een Fonds worde daargesteld, waaruit Beurzen zouden worden uitgereikt, aan kweekelingen op het Seminarium, wien de verpligting zal worden opgelegd, hunne Studien, ten minste twee jaren, op eene der Europische Universiteiten voort te zetten, en dat deze beurzen aan jongelingen van goeden aanleg en godsvrucht zouden worden gegeven, die geene genoegzame middelen bezitten hunne reis *naar* en *van*, en verblijf *in* Europa te bekostigen, en zeide, de Vergadering te zullen kunnen verzekeren, bijaldien zoo iets worde bepaald, de gemeente in deze Stad, rijkelijk tot dit Fonds zoude bijdragen. Vele leden spraken mede ten voordeele van zulk een plan. Anderen, hoewel eene reis en verblijf in Europa goedkeurende, waren tegen het verpligtende, willende dat dit worde vrijgelaten aan de keus van Ouders of Studenten. Sommigen opperden eenige bedenkingen over het maken van verandering, daar het reeds ingezamelde was geschied in de verzekering dat in het Seminarium alles zoude worden geleerd, hetgeen een Student noodig hebbe te weten, om tot het Leeraarsambt te worden toegelaten.

Brief van eenige Ingezetenen van Stellenbosch.

Hierop werd voorgelezen, een brief van Stellenbosch, ged. 11 Oct. 1852, waarbij de teekenaars verklaarden dat zij de vereischte som hadden, om, onder de gestelde voorwaarde dat het Seminarium aldaar opgerigt worde en daar blijve, de Drostdij en verdere Gebouwen nu vrij en frank aan het fonds der Theologische Kweekschool te kunnen overgeven.

Brief van Ds. Sutherland.

Ook werd gelezen, een brief van Ds. Sutherland, door den Kerkeraad van Worcester, aan deze Vergadering gerigt, over het oprigten van de Kweekschool of Seminarium.

Commissie tot inzamelen van Fondzen.

De Præses de Vergadering opmerkzaam makende dat thans ter tafel is het Punt V: 1—"Het afzenden van reizende Commissien, tot het inzamelen van Fondsen voor het Seminarium," werd door de meerderheid daartoe besloten.

Wie in de minderheid.

In de minderheid waren Di. Spijker, Heijns, Scholtz, Ham, en de Ouderling van Clanwilliam.

Brief van Ds. Morgan.

Van Ds. Morgan werd een brief gelezen, aan de Vergadering gerigt, over het houden der jaarlijksche Vergadering van het Hulp Bijbelgenootschap.

Het Dankgebed geschiedde door Ds. Scholtz.

NEGENDE ZITTING,

Donderdag, 21 *October*.

Allen tegenwoordig.

Vraag van Ds. Hofmeijr. Het Gebed door Ds. Berrangé gedaan, en de notulen der vorige zitting geresumeerd en geteekend zijnde, vroeg Ds. Hofmeijr, of de Præses van gevoelen was dat Zijn Eerw. zich overeenkomstig met zijnen pligt en den geest der Kerkelijke Reglementen gedragen had in de zaak van Ds. de Roubaix, daar hij vreesde dat zijn gedrag door sommigen in een verkeerd licht werd beschouwd? Waarop de Præses, in eene aanspraak, verklaarde, dat het Zijn Hoog-Eerws. individueele meening was dat Ds. Hofmeijr pligtmatig in dezen had gehandeld.

De Hoog-Eerw. Scriba las vervolgens aan de Vergadering voor, eene opgave van penningen, welke voor de Theologische Kweekschool waren ontvangen, alsmede van die welke nog in handen waren van ettelijke Predikanten, of waarvan de aanzegging reeds was geschied, onder zekere voorwaarden.

Als namelijk :—

Aan Contanten reeds ontvangen, - - -	£ 2600
Van de Paarl toegezegd, - - -	1000
Waarde der Gebouwen te Stellenbosch, - -	1100
In handen van Ds. A. Murray, - - -	550
„ „ „ Robertson, - - -	100
„ „ „ J. Murray, - - -	30
„ „ „ T. J. Herold, omtrent - -	33
„ „ „ Colin Frazer, - -	50
„ „ „ Reid, - - - -	40
„ „ „ H. L. de Villiers, - -	15
Belovende Ds. Van Velden met het einde van 1853, de som van	50
B. Burger, van Graaff-Reinet, - - -	30
Door Ds. Robertson. Hamilton Ross, - - - -	50
Te zamen,	£ 5648

Ook verbonden zich eenigen der afgevaardigden tot eene jaarlijksche bijdrage, namelijk :—

Ds. H. Faure, voor Pietermaritzburg, - - -	£ 30
„ P. E. Faure, voor zijne Gemeente, - -	10
„ voor zichzelven, - - -	5
„ Neethling, voor zijne Gemeente, - -	10
„ voor zichzelven, - - -	5
„ Hofmeijr, „ - - -	5
„ J. Murray, voor Burghersdorp, - - -	25
„ Robertson, „ Swellendam, - -	15

Ds. Murray, voor Middelburg,	- - -	£ 15
„ Frazer, „ Beaufort,	- - -	15
„ A. Murray, Jun., voor Bloemfontein,	- -	20
„ „ „ Smithfield,	- -	20
„ „ Sen., „ Graaff-Reinet,	- -	25
	Te zamen,	£ 200

Hierop las Ds. Scholtz een manifest, geteekend door de Predikanten T. Herold, J. Spijker, A. Roux, J. C. la Febre Moorrees en J. W. Scholtz, waarin zij hun leedwezen te kennen geven, dat het voorstel op gisteren door Ds. Heijns, met betrekking tot de Theologische Kweekschool gedaan, niet in rondvraag is gebragt. Manifest door eenige Leeraars.

Nadat door Ds. Krige de aanmerking was gemaakt, dat er ook voor eene Bibliotheek diende gecollecteerd te worden, wanneer er een Seminarium werd opgerigt—stelde de Scriba voor: "Dat de Commissien welke benoemd zouden worden, om penningen voor de Kweekschool te verzamelen, door elken Kerkeraad, of met overeenkomst der naburige Kerkeraden onderling, worden benoemd voor het eerste jaar, en naderhand door de Rings-vergaderingen." Waarop de Assessor de emendatie voorstelde: "dat voor elken Ring door de Synode eene Commissie worde benoemd." Eene tweede emendatie werd vervolgens voorgesteld door Ds. Hofmeijr, "dat elke Kerkeraad twee personen die voor de zaak zijn, tot het collecteren benoeme,"—welke laatste emendatie door de meerderheid werd aangenomen, verzoekende Di. Spijker, Heijns en A. Faure, aanteekening, dat zij in de minderheid hadden gestemd. Besluit tot het benoemen van Commissien tot collecteren. Wie in de minderheid.

Ds. van der Lingen verklaarde bij de behandeling van dit onderwerp, dat de som van £1000 door de Gemeente van de Paarl was aangeboden, ter oprigting der Kweekschool, onder de voorwaarden uitgedrukt in de Gereformeerde Kerkbode.

Op voorstel van den afgevaardigde van Stellenbosch, werd het aan den Hoog-Eerw. Voorzitter met den Ouderling W. de Smidt, opgedragen, eene Subscriptie onder de Kooplieden in de Kaapstad te openen, daar eenigen hunner zich bereidwillig hadden verklaard om daartoe bij te dragen. Subscriptie onder de Kooplieden.

Men besloot verder op voorstel van den H.E. Scriba, "dat er beurzen zullen worden opgerigt, om te worden uigereikt onder zekere bepalingen aan minvermogende Studenten van het Seminarium, ten einde, na volbragte Studie, eenigen tijd op eene Europische Universiteit, hunne letteroefeningen te kunnen voortzetten." In de minderheid stemden Di. Spijker, Heijns, Berrangé, Sutherland, Van Velden, Moorrees, en Krige. Ds. Heijns merkte aan, ten einde alle misverstand voortekomen, als of hij tegen zijn voorstel op gisteren gedaan, had gestemd, dat hij nu tegen het oprigten van beurzen was, omdat het gaan naar Europa niet verpligtend was gemaakt; terwijl anderen zich tegen dezen maatregel verklaarden, omdat zulks strekken zoude tot ondergang der Kweekschool. Ds. Krige gaf als redenen op waarom hij in de minderheid gestemd had, omdat, indien men zich alhier volkomen kan toebereiden tot het Leeraarambt, zoodanige beurzen overbodig zijn, en omdat men dan een lijn van onderscheid trekt tusschen die naar Europa vertrokken en de alhier blijvenden. Voorstel tot oprigting van beurzen.

Op het voorstel van den Scriba: "Dat de inzameling voor gemelde beurzen aan dezelfde Commissie zoude worden opgedragen, als die voor het Fonds van 't Seminarium," maakte Ds. J. Murray de emendatie, dat de inzameling niet geschieden zou, voor dat het

Kapitaal voor 't Seminnrium reeds was ingezameld," hetgeen aangenomen werd door de meerderheid.

Ds. Spijker levert redenen van Assent in de zaak van Ds. de Roubaix.

Ds. Spijker leverde vervolgens schriftelijk zijne redenen in van verschil in gevoelen over het aanstellen eener Commissie in de zaak van Ds. de Roubaix.

Inlijving der Trans-Vaalsche Gemeenten.

Het rapport der Commissie benoemd in de zaak der Inlijving der Trans-Vaalsche Gemeenten, werd nu gelezen, en het voorstel dier Commissie dat de Inlijving dier Gemeenten bewerkstelligd zoude worden, met inachtneming van de voorwaarden reeds aangenomen door den Volksraad, in hun antwoord aan de gecombineerde Kerkeraads Vergadering der Trans-Vaalsche Gemeenten. Ds. van der Lingen wenschte ter kennis der Vergadering te brengen, dat hij als lid der Commissie het rapport had onderteekend, doch dat hij door de onderteekening niet te kennen gaf, dat hij zich met de in dat rapport uitgedrukte bepalingen in alle opzigten vereenigde; en dat hij voorzag, dat die bepalingen door de Synode aangenomen zijnde, in de gevolgen groote botsingen en moeijelijkheden zouden worden ondervonden. De dank der Synode werd hierop aan de Commissie betuigd, en men ging over tot het behandelen I: 10, der Beschrijvingspunten, bevattende de "communicatie van Ds. J. J. Beck aan het Gouvernement, omtrent de handelwijze der Synode jegens hem."

Verzoek van Ds. Beck.

De Scriba las hetgeen voorkomt in 't verslag van den Actuarius (IV: 1, 2, 3, 4), betrekkelijk deze zaak; ook werd op verzoek der Vergadering voorgelezen, 't geschrift door Ds. Beck aan het Koloniaal Gouvernement alhier ingezonden. De Synode in aanmerking nemende, dat Ds. Beck sedert dien tijd de Hoogere Kerkvergaderingen pleegt bijtewonen, voldeed met eenparige stemmen aan zijn verzoek, "dat het door de laatste Algemeene Kerkvergadering over hem gevelde vonnis mogte vernietigd worden."

Mededeeling aan de Burgerlijke Overheid.

De Scriba maakte de Vergadering indachtig, dat er zoowel aan het Gouvernement alhier, als aan den Volksraad, kennis behoorde gegeven te worden, wat besloten was omtrent de Inlijving der Transvaalsche Gemeenten. Waarna men overging tot de behandeling van Punt I: 11, der Beschrijvingspunten. Tot ondersteuning van het daarin begrepen voorstel, deed Ds. Krige eene opgave van zijne onkosten op zijne reis van Victoria herwaarts. Doch de Scriba zeide, dat het beter ware de overweging van dit Beschrijvingspunt uittestellen, tot dat besloten zal zijn over Punt II: 1, 2, 3, en Punt III: 3, 4, hetgeen de goedkeuring der Vergadering wegdroeg.

Punt I: 12.

Tot Punt I: 12 der Beschrijvingspunten gekomen zijnde, verklaarde de H.E. Scriba van den Kaapstadschen Ring, dat het hem onaangenaam was geweest deze zaak onder de aandacht der Synode te brengen, doch dat dit geschied was overeenkomstig het besluit van den Ring—en daar tevens de verzekering werd gegeven, dat al de Synodale Penningen sedert 1848, geregeld door den Kerkeraad van Franschhoek waren verantwoord, zoo werd dit punt als vervallen beschouwd, en ging men over tot Punt I: 13. "Het surplus van het Synodale Fonds worde gedeeltelijk aangewend tot bevordering en instandhouding van het Instituut tot Opleiding van Onderwijzers." Na vele zwarigheden tegen dit voorstel gehoord te hebben, werd besloten, dat dit voorstel niet kan worden aangenomen. Het volgende Punt II: 1, werd toen overwogen. "Art. 19, No. 6, van het Algemeen Kerkelijk Reglement worde dus veranderd," enz.

Surplus van het Synodale Fonds.

Voorstel tot verandering van Art. 19: 6.

De Actuarius stelde daarop deze emendatie voor: "De Synodale Commissie zal jaarlijks vergaderen, zoo er werk voor handen is, en wel in de derde week van de maand Januarij, daar, waar hare tegenwoordigheid vereischt wordt, en zij hare werkzaamheden het

best verrigten kan." Deze emendatie werd aangenomen. Ds. van der Lingen wenschte aangeteekend te hebben dat hij in de minderheid had gestemd.

Bij de behandeling van Punt II: 2, gaf de Predikant van den Wijnberg zijne redenen voor het voorstel dat daarin door hem was gedaan; doch trok hetzelve terug, nadat hij eenige bezwaren daartegen gehoord had. Er werd verder bepaald dat vijf leden een quorum zullen uitmaken, met uitzondering van Ds. van der Lingen, werd dit met algemeene stemmen aangenomen. De Præses aangemerkt hebbende, dat er in de Synodale Commissie thans leden ontbraken, van wege de Ringen van Swellendam, Beaufort en Transgariep, zoo werden deze Ringen gevolmagtigd om thans die kiezing te doen, wordende voor den Swellendamschen Ring gekozen, Ds. Albertijn,—voor den Transgariepschen, Ds. A. Murray, Junior.

Beschrijvingspunt ingetrokken.

Leden van de Synodale Commissie.

Met eenparige stemmen werd verder aangenomen, een voorstel van Ds. van der Lingen: "Dat de Voorzitter, wanneer hij de leden der Synodale Commissie bijeen roept, ieder lid bekend zal maken met de zaken die behandeld zullen worden. Die bekendmaking zal moeten geschieden, twee maanden voor de bijeenkomst. En ieder lid na ontvangene kennisgeving zal onverwijld moeten antwoorden, of hij tegenwoordig zal zijn of niet."

Bepaling voor de Synodale Commissie.

De Commissie in de Colesbergsche zaak leverde thans haar rapport in. Ds. Spijker merkte aan, met bevreemding te hebben opgemerkt eene Advertentie in de *Zuid Afrikaan*, doch dat de leden des Kerkeraads daarvan niets wisten, dat de Broeder Smuts aan de verzoekers tot eene bijeenkomst in de Consistorie, de verzekering had gegeven, dat er geene zwarigheid bestond, waarom zij het gebruik niet zouden hebben van gemelde Consistorie Kamer. Doch dat het was tot een geheel ander doel als in de Advertentie was uitgedrukt. De Præses wijdde uit over het onbetamelijke van zoodanig doel, als daarin was uitgedrukt, hebbende zulks de strekking om den bodem in te slaan aan alle orde in de Kerk.

Aanmerkingen over eene Advertentie in de Kourant.

Het Dankgebed werd gedaan door Ds. Kuijs.

TIENDE ZITTING,

Vrijdag, 22 October.

Afwezig Ds. Scholtz, met verlof. De Ouderling van Beaufort wegens ongesteldheid.

Ds. Ham deed het Gebed. De notulen werden gelezen en geteekend.

Daar men bezig was bij 't einde der Vergadering op gisteren, de Synodale Commissie voltallig te maken, en het lid van den Beaufortschen Ring daaraan ontbrak, zoo werd, daar die Ring zich nog niet had geconstitueerd, de aandacht der Vergadering door den Præses bepaald bij Punt III: 7—"Dat de Ring," enz., enz.; en nadat het een en ander zoo *voor* als *tegen* was gezegd geworden, werd, op voorstel van Ds. A. Murray, Sen., eenparig besloten:—"Dat de Ring van Beaufort zich niet zal constitueren voor dat er een Predikant voor Frazerburg (W. Nieuwveld) zal zijn aangesteld."

Wanneer de Ring van Beaufort zal worden geconstitueerd.

Door den Præses gelezen zijnde een bij Zijn H.Eerw. ontvangen brief van den Heer. J. J. H. Smuts, kennis gevende, van Prof. Lauts berigt te hebben ontvangen, dat

Brief van Prof. Lauts over Ds. van der Hoff.

binnen kort alhier verwacht zal kunnen worden, tot Leeraar der bewoners van het Overvaalsche, de Predikant Van der Hoff, zoo werd besloten, den Heer Smuts voor die mededeeling te bedanken, en den Wel-Eerw. Van der Hoff, bij zijne aankomst, te berigten, dat hij zich bij den Actuarius Synodi zal hebben te legitimeren.

Bepaling daaromtrent.

Vele aanmerkingen werden door Ds. A. Murray, Jun., gemaakt, over de komst van eenen Leeraar, die berigtte, dat men zich, na vele vruchtelooze pogingen, had gewend naar de Synode in Holland; dat die niets doen kon; dat men toen door een handelshuis gehoopt had het doel te bereiken,—dan even vruchteloos; dat hij meende redenen te hebben, te twijfelen, of een stellig beroep door eenige gemeente in het Overvaalsche was uitgebragt, daar de naam van Prof. Lauts onder hen zelfs onbekend was. Ds. Neethling beweerde dat zij getoond hebben geenen Leeraar te willen beroepen, dien zij niet eerst hebben leeren kennen. Nadat vele redenen hierover waren gewisseld, werd, op voorstel van Ds. Murray, Senior, eenparig besloten: "Dat wanneer het bij het legitimeren den Actuarius zal zijn gebleken dat meergem. Predikant Van der Hoff, voor de Trans-Vaalsche Gemeente is beroepen, dit door hem aan den Kerkeraad dier Gemeente worde geschreven, met kennisgeving in welke betrekking hij, ten gevolge van de Inlijving der Trans-Vaalsche Gemeenten, met onze Kerk staat, en hunne verpligting voor zijne reiskosten derwaarts te zorgen, en dat de Predikanten en afgevaardigden van de Kaapstad verzocht worden hem, bij zijne aankomst, zoo veel mogelijk, met raad behulpzaam te zijn."

Colesbergsche zaak.

Het rapport der Commissie op gisteren ingeleverd, omtrent de Colesbergsche zaak, werd nu gelezen, en de Commissie voor de genomene moeite bedankt zijnde, werd, op de vraag van den Scriba aan den Graaff-Reinetschen Ring, hoe de zaak hier ter tafel wordt gebragt, door den Præses geantwoord, ten gevolge van den brief van den Scriba van dien Ring, in naam van den Præses geschreven, 26 Mei 1852, in welken de geheele zaak naar de Synode werd opgezonden, vooral het aangeteekende in de 4de Sessie der Rings Acten, alwaar van het Protest van Ds. Reid wordt gesproken, en van zijn te doen beroep op de Synode, doch dat, om met de geheele toedragt der zaak bekend te worden, al de documenten, door de Commissie in haar rapport aangehaald, zouden worden gelezen.

Leden van den Graaff-Reinetschen Ring verlaten de Vergadering.

De leden van den Graaff-Reinetschen Ring, die bemoeijing in deze zaak hebben gehad, verzocht zijnde hunne zitplaatsen te verlaten, voldeden aan dat verzoek, de Præses tevens zijnen wensch en het verlangen der Vergadering uitdrukkende, dat zij het Kerkgebouw niet zouden verlaten, om, des vereischt wordende, de noodige inlichtingen te kunnen geven.

Ds. Murray, Sen., drukte, bij het verlaten van zijne plaats, zijn verlangen uit, dat de zaak, als van het uiterst gewigt voor de geestelijke belangen van zoo velen en den welstand der geheele Colesbergsche Gemeente, bij de Synode worde beslist. Ook Ds. Reid uitte daaromtrent zijn gevoelen.

Er werd bepaald, dat, nadat al de documenten zullen zijn gelezen, zoo wel aan de leden des Rings als Ds. Reid, gelegenheid zal worden gegeven voor te brengen wat elk ter verdediging te zeggen hebbe.

Stukken gelezen.

De stukken in het rapport der Commissie aangehaald, welke nu successief door den Assessor werden voorgelezen, waren—

De handelingen van de Vergadering van den Graaff-Reinetschen Ring, October 18 en 19, 1849:

De handelingen van 18, 19 en 20 October 1850, en alle ter zaak aldaar aangehaalde stukken :

De uitspraak des Rings en het besluit, de Synodale Commissie te verzoeken zich de zaak te willen aantrekken, of den Ring te raden hoe in dezelve te handelen :

De handelingen der Synodale Commissie 1851, wat zij in de zaak heeft willen doen—de briefwisseling met dezelve gevoerd met Ds. Reid, en waarom zij zich verder met de zaak niet heeft kunnen inlaten :

De handelingen van den Graaff-Reinetschen Ring 16 October 1851, het onderzoek en de vinding ten opzigte der ingediende klagten, 17 en 18 October 1851, het besluit daaromtrent genomen en het verklaarde van aanteekening van Protest en te doen beroep.

Ook werd gelezen, brief van eenige fungerende Kerkeraadsleden, aan den Præses der Synodale Commissie geschreven, January 1852 :

De klagten door de Heeren Knobel en Cilliers bij de Vergadering ingediend, ged. 20 Julij 1852 :

Tevens copij van den brief door Ds. Reid, aan de Rings Commissie van Graaff-Reinet, geschreven 18 Mei 1852.

De leden, na de resumtie der kladnotulen plaats genomen hebbende, werd het Dankgebed gedaan door Ds. Neethling.

ELFDE ZITTING,

Zaturdag, 22 October.

Afwezig Ds. Neethling en de Ouderling W. de Smidt, met verlof.

Ds. Krige deed het Gebed.

De notulen geresumeerd en geteekend.

Daar men overging tot de overweging van de Colesbergsche zaak, bepaald zijnde, dat die niet zoude worden behandeld als een zaak in beroep, maar zoo als die door den Ring van Graaff-Reinet voor deze Vergadering is gebragt, en de leden van dien Ring, na de teekening der notulen, hunne zitplaatsen hadden verlaten, werd vrijheid gegeven, overeenkomstig besluit van gisteren, dat van weerzijde gezegd zoude worden, wat men te zeggen had, waardoor de Vergadering, met hetgeen reeds op gisteren was voorgelezen, naauwkeurig bekend zou kunnen worden met den toestand van de Gemeente te Colesberg. De leden van den Ring hadden den tegenwoordigen Scriba des Rings, Ds. J. Murray, en den vorigen, Ds. Berrangé, benoemd om van de zijde des Rings alle inlichting omtrent hunne handeling in die zaak te geven—die dit bij monde deden. Ook Ds. Reid gaf een verhaal van vele gebeurtenissen, en over en weder werd er gevraagd en geantwoord, en de documenten, op welke men zich tot staving aan het een of ander beriep, voorgelezen. Dit alles hield de aandacht der Vergadering gedurende deze geheele Sessie bezig. Alles van wederzijde gezegd zijnde dat noodig was geweten te worden, verzocht de Præses dat de leden, onder afsmeeking van de bestiering des Heeren, rijpelijk wilden overwegen, wat omtrent deze onaangename zaak te besluiten zij, wanneer men in de volgende bijeenkomst vergadere.

Leden van den Ring van Graaff-Reinet geven inlichting in de Colesbergsche zaak.

Tevens Ds. Reid

Ds. Heugh doet het Dankgebed.

TWAALFDE ZITTING,

Maandag, 25 October.

Allen tegenwoordig, hoewel niet bij den aanvang, nogtans kort daarna, behalve de Ouderling van Beaufort, wegens ongesteldheid.

De Scriba doet het Gebed.

De notulen worden geresumeerd en geteekend.

Verzoek van Schotsche Kerk eene deputatie te mogen zenden.

De Præses leest eenen bij zijn H.Ew. van den Wel-Eerw. Kerkeraad der Schotsche Presbijteriaansche Gemeente dezer stede ontvangen brief, verzoekende eene Deputatie voor deze H.Ew. Vergadering te mogen zenden. Daar het de Vergadering aangenaam zijn zoude die Deputatie te ontvangen, werd bepaald, dat dezelve op Donderdag, ten Elf ure zoude worden verwelkomd.

Voortgang der Colesbergsche zaak.

Daar de Vergadering tot de verdere overweging der Colesbergsche zaak zoude overgaan, verlaten de leden van den Graaff-Reinetschen Ring, gelijk vroeger, hunne zitplaatsen.

Op verzoek van den Scriba werd gelezen een brief van eenige oud en fungerende Kerkeraads leden van Colesberg, gedateerd 1 Julij 1852; waarop aan den afgevaardigden Broeder Ouderling gevraagd werd, "hoe groot wel het getal ledematen zoude zijn, aan wien, ingevolge den daarin aanbevolen maatregel, attesten zouden moeten worden uitgereikt?" antwoord—"dat het klagtsschrift bij den Ring ingeleverd de namen bevat van 270, van welke misschien één of twee zijn afgevallen."

Leden der Gemeente gehoord.

Aangemerkt zijnde dat men misschien van eenige leden der Colesbergsche Gemeente iets naders zoude kunnen vernemen, dat eenig licht verspreidt betrekkelijk den toestand dier Gemeente, zoo werden gehoord de afgevaardigde Ouderling J. P. Van der Walt, de Oud Diaken Isaac Hendrik van der Walt, de Broeder Dirk Jacobus Johannes du Plessis, die ten voordeele van het verblijf van Ds. Reid aldaar,—en de Ouderling P. Cilliers, en de Oud Diaken Jan Venter, die ten nadeele daarover—het een en ander aanvoerden.

Ds. van der Lingen bepaalde de aandacht der Vergadering op hetgeen zij eigenlijk, na hetgeen door den Ring was voorgebragt, hebbe te letten—daar zij vroeger gehoord had wat dezelve door de gekozen woordvoerders had aangevoerd, en welke verdediging geschied is door Ds. Reid. Hoe de Ring dringend is op den eisch van "ontbinding der betrekking tusschen Leeraar en Gemeente;" dat, om te weten of die eisch zal worden afgeslagen dan wel toegestaan, twee vragen beantwoord dienen te worden:—1. Bewijs van het *volstrekt noodzakelijke* dat die betrekking worde verbroken: 2. Dat de Synode *regt* heeft, gegrond op het gedrag van Ds. Reid, om die verbindtenis te verbreken.

Wat de Graaff-Reinetsche Ring hebbe te bewijzen.

Ds. Heijns verlangde dat het gevoelen der Vergadering worde gevraagd, of die zich met het voorgestelde van Ds. van der Lingen vereenigde.

Di. Spijker en Herold wilden dat men zich bepaalde tot het overwegen van de tweede vraag.

Besluit der Vergadering.

De Vergadering besluit dat men het gevoelen van den Ring op beide vragen zoude vernemen.

De benoemden van den Ring zich voor de Vergadering gesteld hebbende, noemde Ds. Berrangé, om de noodzakelijkheid te bewijzen, de herhaalde en vruchtelooze pogingen, welke van jaar tot jaar door den Ring zijn aangewend geworden, om geschillen in die Gemeente te vereffenen;—de tegenwerkingen welke de Ring telkens aan den kant van Ds. Reid heeft ontmoet, om den vrede in de Gemeente te bewerken;—de twijfel, welke bij hem bestaat of wel een groot deel der Gemeente het aanblijven van Ds. Reid begeert. Ds. J. Murray merkte hierbij aan, dat het voor een Leeraar van eene andere Gemeente moeijelijk is op inteekeningslijsten af te gaan, en juist te kunnen oordeelen, daar die de maatstaf niet kunnen zijn van tevreden-of ontevredenheid, dewijl, zoo als hij ten volle verzekerd is, de menschen aldaar, gelijk ook in zijne Gemeente, huiverig zijn hunne namen op het papier te stellen;—hij herinnerde de Vergadering hoe Ds. Reid geprotesteerd had tegens de benoeming eener Commissie ter bemiddeling, van wege de Synodale Commissie, en dit met den naam van vooruitvonnissen heeft gelieven te bestempelen.

Bewijzen door den Ring aangevoerd voor het *noodzakelijke*

Wat aangaat de tweede vraag—het *regt* der Vergadering om de verbindtenis te verbreken—werd gerefereerd naar Art. 11 der wetten;—waarop Ds. van der Lingen aanmerkte, dat de questie niet is van *magt* maar *regt*;—de Ring behoorde, zulk een eisch gedaan hebbende, te kunnen aantoonen, dat Ds. Reid door zijne berispelijke handelwijze daartoe aanleiding hebbe gegeven.

en het *regtvaardige.*

Hierop werd door Ds. J. Murray geantwoord—dat Ds. Reid wel voor eenen korten of bepaalden tijd had kunnen worden geschorst, maar dat dit den toestand van zaken in alle opzigten zou hebben verergerd, en schier onoverkomelijke struikelblokken voor Ds. Reid in den weg zou hebben gelegd om in eene andere Gemeente beroepen te worden: dat Ds. Reid zich van zeer beleedigende uitdrukkingen heeft bediend, welke de gemoederen met wrevel hebben vervuld; hij meende dat het Hoogste Kerkbestuur, zorgende voor de belangen der Gemeenten, en ziende dat de jammerlijkste gevolgen uit het voortduren van dien staat van zaken zullen voortvloeijen, het *regt* had aan den eisch van den Ring te voldoen.

Door Ds. Scholtz gevraagd zijnde, of de Ring, die dat besluit heeft genomen, ook de verantwoordelijkheid op zich zoude hebben willen nemen, indien dezelve het regt had dat ten uitvoer te brengen? was het eenparig antwoord van den Ring—"*ongetwijfeld ja.*"

Ds. Reid het woord verzocht hebbende, merkte aan, dat hij voor den tijd van drie maanden Consentbriefjes aan de verzoekers had uitgereikt, om hunne christelijke voorregten elders te mogen genieten, maar na dien tijd geweigerd had meer te geven, omdat hij bespeurde dat het door den Ring voorgestelde doel, "het bevorderen of herstellen van vrede in de Gemeente," niet werd bereikt; integendeel, de stoornis nog grooter werd. Hij verklaart dat de Gemeente van 1845 tot 1850, met uitzondering van ontevredenheid over den herderlijken brief, in eenen bloeijenden toestand verkeerde, de genademiddelen rijkelijk werden bijgewoond, en de bijdragen tot de Kerkelijke Fondsen overvloediger waren dan in andere Gemeenten van dien Ring. Hij sprak over den Ouderling, die, geen gebruik van het Avondmaal sedert eenigen tijd gemaakt hebbende, een slecht voorbeeld aan de Gemeente had gegeven, en erkende zelf dat hij, doch niet om die redenen, eens en andermaal geen deel aan de Avondmaalsviering heeft genomen.

Antwoord van Ds. Reid.

De Præses wijdde uit over hetgeen hij uit den mond van anderen van den beklagenswaardigen toestand dier Gemeente heeft vernomen; hoe de voornaamste ingezetenen van Graaff-Reinet Zijn H.Ew. hadden verzekerd, met huivering het houden der Ringsver-

gadering in de laatste jaren te hebben te gemoet gezien, wegens de telkens herhaalde klagten van oneenigheid tusschen Leeraar en Gemeente te Colesberg, en verklaart van gevoelen te zijn, dat eene verplaatsing van Ds. Reid van Colesberg geschiede; beriep zich op het geval van den vorigen Leeraar van D'Urban, dat van een gewenscht gevolg is geweest.

Verklaring van Ds. Reid.

Ds. Reid weder gehoord zijnde, verklaarde—dat, bijaldien de Synode bekrachtigen zoude hetgeen de Ring van Graaff-Reinet ten zijnen opzigte heeft betuigd, dat er tegens zijne leer en wandel niets te zeggen valt, zoo dat hij in eene andere Gemeente nuttig werkzaam zou kunnen zijn, hij gewillig is en *zelf wenscht*, voor de rust van zijn eigen gemoed, en ter bevordering van de belangen van de Kerk van Christus, naar eene andere Gemeente verplaatst te worden.

Verklaring der Vergadering dat ontbinding wenschelijk zij.

Hierop werd door den Præses gevraagd, dat door de meerderheid bevestigend werd beantwoord—"of de Synode het wenschelijk oordeelt dat de betrekking tusschen Ds. Reid en de Gemeente van Colesberg, onder de bestaande omstandigheden, ontbonden worde."

Door wie de vraag niet was beantwoord.

Aanteekening werd verzocht door Di. Spijker en van der Lingen, dat zij die vraag niet hebben kunnen beantwoorden, omdat niet bewezen is dat de verplaatsing van Ds. Reid mogelijk is.

Een der klagers verklaart zich bereid voor een jaar £200 te geven.

Ds. Herold verlangde, dat van de klagers worde vernomen, of zij iets wilden bijdragen tot onderhoud van Ds. Reid, waarop de Ouderling P. Cilliers (een der klagers) den Præses bekend maakte, dat hij voor *één* jaar zich aansprekelijk stelde voor de som van Twee Honderd Ponden Sterling.

Op leer en zedelijk gedrag van Ds. Reid niets aan te merken.

Ook betuigde de meerderheid der Vergadering op een daartoe gedane vraag van den Præses, "dat haar niet is gebleken dat op de leer of het zedelijk gedrag van Ds. Reid valt aan te merken."

De verplaatsing aan eene Commissie opgedragen.

De leden van den Graaff-Reinetschen Ring weder zitting genomen hebbende, werd, op voorstel van Ds. Reitz, door de meerderheid besloten, "dat het aan eene Commissie worde opgedragen, de verplaatsing van Ds. Reid te bewerkstelligen."

Leden in de minderheid.

In de minderheid stemden Di. Spijker, Heijns, Herold, van der Lingen, Albertijn, Scholtz, Krige, Ham.

Personeel der Commissie.

Tot die Commissie werden benoemd, de Præses, de Assessor, en Ds. Reitz, die verzocht werden zoodra mogelijk rapport uit te brengen.

Punt II: 3.

Alsnu overgaande tot de overweging van andere Beschrijvingspunten, werd besloten Punt II: 3—"In Art. 19, No. 2," enz., enz., te overwegen wanneer men beschikt hebbe over Punt VI: 1. Met betrekking tot Punt III: 1—"Dat de Ringsvergaderingen op onderscheidene plaatsen gehouden mogen worden," enz.,—werd de volgende emendatie van Ds. van der Lingen door de meerderheid aangenomen: "Dat de Ringsvergaderingen op onderscheidene plaatsen mogen gehouden worden in die Ringen, welke zulks mogen begeeren."

Rings Vergaderingen op onderscheidene plaatsen.

Tulbaghsche Ring.

Het voorstel in Punt III: 2, werd door de meerderheid aangenomen—"Dat de Tulbaghsche Ring te Malmesbury zitting houde."

Biduur.

De Præses herinnerde de Vergadering aan het Biduur dezen avond, waarin de Assessor en Leeraar van Winburg voorgangers zijn zullen;—ook dat men uitgenoodigd werd tot de Jaarlijksche Vergadering van het Zuid Afrikaansche Traktaat Genootschap.

Na de resumtie der kladnotulen, werd door Ds. van der Lingen het Dankgebed gedaan.

DERTIENDE ZITTING,

Dingsdag, 26 October.

Allen waren tegenwoordig, behalve de Ouderlingen van Beaufort en Burgersdorp, wegens ongesteldheid.

Het Gebed bij de opening der Vergadering werd gedaan door Ds. H. L. de Villiers, waarna de notulen der vorige Zitting geresumeerd en onderteekend werden. De Predikanten P. E. Faure en Ds. van Velden, die op gisteren avond in het Biduur waren voorgegaan, werden door den Præses bedankt. Vervolgens ging men over tot de behandeling van Punt III: 3 en 4 der Beschrijvingspunten, zijnde het eerste "een voorstel van den Kerkeraad van Fransche Hoek en den Leeraar van Burgersdorp, om Kerkelijke Visitatien te doen plaats hebben door afgevaardigden uit de Ringen;" en het andere, een voorstel van den Predikant van Wijnberg: "Dat de Kerkvisitatie om het andere jaar bij rapport, en om het andere jaar door eene rondgaande Commissie van visitatoren geschiede." Tot ondersteuning van het eerste las Ds. Ham uit de Gereformeerde Kerkbode van 1852, p. 182, eene verhandeling, waarin de wijze wordt beschreven op welke de Kerkvisitatie in Holland plaats vindt. Ook de Predikant van den Wijnberg drong op zijn voorstel aan, en gaf, onder andere redenen, welke hem tot het doen daarvan bewogen hadden, ook dit op, dat daardoor de noodzakelijkheid vermeden zoude worden, dat iemand als klager optrad, wanneer er eenige ongeregeldheden in eene Gemeente waren ingeslopen. Daartegen merkte Ds. Heijns aan, dat men hetzelfde oogmerk even goed bereiken kon, wanneer *al* de Kerkeraadsleden de in Art. 34 der Kerkelijke Reglementen voorgestelde vragen moesten onderteekenen, terwijl eene Kerkvisitatie niet nalaten kon verdeeldheid te verwekken. Di. Sutherland, Beck, van der Lingen, A. Murray, Sen., en de Ouderling van Stellenbosch, spraken in denzelfden geest. De Predikant van den Wijnberg haalde voorts, ter aanprijzing van eene persoonlijke Kerkvisitatie eene verklaring aan van den Hoogleeraar Roijaards, te vinden in het Nederlandsch Kerkregt, p. 360, en antwoordde op de vraag van Ds. Berrangé—of de Visitatoren *ad libitum* vragen zouden kunnen voorstellen?—dat het zijn gevoelen was dat zij alleen de in Art. 34 voorgestelde vragen mondelijks zouden moeten doen. Ds. Berrangé stelde daarop deze emendatie voor: "Dat het Kerkelijk onderzoek blijve zoo als bepaald is, en dat het de Ringen worde aanbevolen, toe te zien dat aan het doel van het tegenwoordig Kerkelijk onderzoek beantwoord worde." De Ouderling van Swellendam wenschte dat er bijgevoegd zoude worden: "dat er aan de Gemeente vooraf kennis zal gegeven worden van het houden van de Kerkeraads Vergadering, waarin het Kerkelijk onderzoek behandeld wordt, en zij uitgenoodigd worden om die handelingen bij te wonen." De Assessor stelde verder voor, dat de Gemeente vooraf bekend zoude worden gemaakt, dat de schriftelijk opgemaakte antwoorden ter visie liggen in de Consistorie Kamer, en dat bij den Ring zou worden ingeleverd, bewijs dat aan deze bepaling voldaan is.

Kerkvisitatie.

Discussie daarover.

De beide laatste emendatien werden echter verworpen, terwijl die van Ds. Berrangé door de meerderheid werd aangenomen. Waarop men overging tot III: 5 der Beschrijvingspunten: "Het Kerkelijk onderzoek wordt gehouden volgens Art. 34. Bijzonder wordt

Wat daaromtrent besloten.

er aanmerking gemaakt over het antwoord van den Colesbergschen Kerkeraad op de achtste vraag, hetwelk eene beschuldiging van pligtverzuim bevat tegen eenige leden van dat Collegie." Dit uittreksel uit de handelingen van den Ring van Graaff-Reinet in overweging genomen zijnde, vraagt Ds. Reid de reden, waarom deze zaak onder de Beschrijvingspunten is gebragt, waarop de Scriba des Rings berigtte, dat de Ring deze zaak niet formeel onder de aandacht der Synode heeft willen brengen, maar dat hij slechts, overeenkomstig de vereischten van Art. 30, *b.* heeft zoeken te handelen. De Voorzitter verklaarde hierop, dat de Ring naar bevind van zaken had behooren te handelen, door de zaak te doen onderzoeken, en de Vergadering laat het hierbij berusten.

Punt III: 5.

Rapport der Commissie in de zaak van Ds. Reid.

De Commissie op gisteren aangesteld om de verplaatsing van Ds. Reid te bewerkstelligen, leverde nu haar rapport in, en wordt voor de buitengewone moeite welke zij had aangewend, door de Vergadering bedankt, op voorstel van den Scriba.

Doch op voorstel van Ds. A. Murray, Sen., wordt de nadere behandeling dezer zaak uitgesteld tot overmorgen.

Aliwal Noord.

Nu ging men over het Beschrijvingspunt gemerkt III: 6, behelzende "een voorstel van den Graaff-Reinetschen Ring betrekkelijk de oprigting eener nieuwe Gemeente te Aliwal Noord, in het Burgerdorpsche." De Scriba diens Rings gaf de redenen op waarom deze Ring zelf de nieuwe Gemeente niet had opgerigt, en beweerde de wenschelijkheid dat zulks door deze Synode zoude geschieden, waarop de afgevaardigde van Smithfield eenige zwarigheden opperde. De Vergadering vond echter goed dat de oprigting zoude geschieden, en dat er eene Commissie zoude worden benoemd om de grensscheiding te maken. Tot leden derzelve werden gekozen, de Leeraar van Burgersdorp, de Diaken N. J. de Wet, de Leeraar Consulent van Smithfield, de Ouderling Klopper, en de Diaken Grobbelaar,—wordende Ds. J. Murray tevens tot Consulent dezer nieuwe Gemeente aangesteld. Aan de bovengenoemde Commissie wordt verder de benoeming van Kerkeraadsleden opgedragen.

Commissie tot bepalen der grensscheiding benoemd.

Brief van de Synode der Nederduitsche Hervorm-Kerk

Op verzoek van Ds. Heijns werd nu gelezen een schrijven van de Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk aan deze Synode gerigt, zoo als hetzelve verschijnt in de Kerkelijke Courant van 20 Augustus dezes jaars, zijnde het origineel tot nog toe niet ontvangen. Hetzelve was onderteekend door den Secretaris der Synode, Ds. Timmers Verhoeven. De hartelijke, deelnemende en christelijke uitboezemingen daarin voorkomende, werden door de geheele Vergadering met blijdschap en geestdrift ontvangen, en de Voorzitter verklaarde daardoor eerst regt te gevoelen hoe aangenaam en stichtelijk eene briefwisseling zoude zijn met andere Gereformeerde Kerken. Men besloot dan ook dadelijk, om de leden der Gemeenten te doen deelen in de blijde gewaarwordingen welke deze brief bij de leden der Synode had verwekt, en stemde overeen dat dezelve op aanstaanden Zondag van den kansel aan de Gemeente zal worden voorgelezen; en vervolgens met den herderlijken brief, bij wijze van toevoegsel, zal worden gedrukt, opdat de leden onzer Kerk in de gelegenheid zouden worden gesteld, om met deszelfs inhoud bekend te worden, en eindelijk, dat de beantwoording daarvan aan de Commissie van briefwisseling zal worden opgedragen.

Overgaande tot Beschrijvingspunt III: 8—"De Synode bepale, dat voortaan geene localiteit, hoewel door Kerkeraden daartoe gekozen, tot eene Kerkplaats genomen worde, tenzij dezelve vooraf door de Rings Commissie geinspecteerd en goedgekeurd zij," lieten zich velen der Afgevarrdigden voor en tegen dit voorstel van den Kerkeraad van

Victoria hooren; maar het voorstel aan de stemming onderworpen zijnde, nadat de afgevaardigden van Victoria, instede van de bepalende uitdrukking *de Rings Commissie* hadden gesteld *eene Rings Commissie*, werd hetzelve door de meerderheid aangenomen. De Assessor stelde daarop voor, dat er nog bijgevoegd zoude worden, "dat dit plaats hebbe in geval van oneenigheid," hetgeen door de meerderheid insgelijks werd aangenomen, stemmende Di. van der Lingen, Spijker en Heijns, in de minderheid.

Tot Punt III: 9 der Beschrijvingspunten gekomen zijnde, waarin door den Kaapstadschen Ring deze vraag wordt voorgesteld: "Zal aan den wensch van den Hr. P. W. Vos, die verzocht heeft dat zijne plaats in het zoogenaamde Moddergat, gerekend worde te behooren tot de Kerk van Somerset (West), instede van tot die van Stellenbosch, al of niet worden voldaan,"—met bijvoeging van de aanmerking, "dat de meerderheid der Vergadering die vraag toestemmend had beantwoord, maar om redenen besloten had daaraan geen effect te geven, voor dat de zaak aan de Synode zou zijn gesubmitteerd." De Scriba van den Kaapstadschen Ring las vervolgens de handelingen diens Rings in deze zaak, waaruit bleek dat de Predikant van Stellenbosch destijds niets had tegen den persoon van den Heer Vos. Ds. Herold beweerde echter, dat de Ring geene magt had eene grensscheiding te veranderen, die sedert 1815 heeft bestaan, zonder de toestemming van den Kerkeraad. Ds. Reitz verwittigde de Vergadering dat 's mans woonplaats op de grenzen der twee Gemeenten, en wel tien minuten nader aan Somerset gelegen was. Het besluit des Rings werd daarop door de meerderheid bekrachtigd, stemmende de leden van den Ring niet mede, en Ds. Krige in de minderheid.

Verandering in de grensscheiding tusschen Stellenbosch en Somerset.

Eindelijk tot IV: 2 der Beschrijvingspunten geraakt zijnde, las de Præses de handelingen van den Ring van Swellendam van 1850, in de zaak van Ds. Cassie, waaruit bleek dat gemelde Ds. Cassie bij zijn vertrek van de Kaap aan de Kerkelijke bepalingen niet had voldaan, en daarover door den Scriba van den Ring was aangeschreven. De Synode vereenigde zich met het gevoelen des Rings, ten opzigte van de handelwijze van Ds. Cassie, en keurde volkomen goed alles wat de Ring in deze zaak had gedaan.

Ds. Cassie.

Het Dankgebed werd gedaan door Ds. Herold.

VEERTIENDE ZITTING,

Woensdag, 27 *October.*

Afwezig, de Scriba en Ds. H. E. Faure, met verlof; de Ouderlingen van Beaufort en Burghersdorp, wegens ongesteldheid.

Na de opening der Vergadering met Gebed door den Assessor, werden de notulen geresumeerd en geteekend.

De werkzaamheden dezer zitting namen een aanvang met de behandeling van Beschrijvingspunt IV: 7:—"Dat de Inzegening van Kandidaten tot de Heilige dienst niet meer geschiede door de Commissie voor de Protestantsche Kerken van Oost en West Indië, maar voor de Gemeente, zoo als bepaald is in Art. 229." Ds. Ham ondersteunde dit

Inzegening van Kandidaten tot de H. dienst.

voorstel van zijnen Kerkeraad, voornamelijk op grond dat het zeer wenschelijk is dat de Gemeenten niet den zegenrijken indruk der plegtigheid verliezen. Hiermede vereenigt zich de Assessor, er bijvoegende, dat de veranderde omstandigheden des Lands het nu veel gemakkelijker maken dan eertijds, om de inzegening te doen plaats hebben, daar waar de Leeraar in de bediening treedt. Ds. van der Lingen vereenigde zich met het voorstel, op grond dat de 's Gravenhaagsche Commissie als zoodanig, niet tot de Gereformeerde Kerk behoort, bevattende dezelve leden van andere Protestantsche gezindten. Tegen het voorstel merkte Ds. Heijns aan, dat de uitwerking van den voorgestelden maatregel zoude zijn, dat niemand meer door gem. Commissie voor onze Kerk tot de Predikdienst toegelaten zoude worden, daar het bekend is dat de Commissie vordert, dat diegenen die door haar tot de Predikdienst toegelaten worden, tevens van haar de inzegening erlangen, en Ds. Neethling, dat de landsomstandigheden het nu nog wel eens zeer moeijelijk maken, voor een genoegzaam getal Predikanten, om zich tot eene inzegening op eene afgelegene plaats te vereenigen. De meerderheid nam genoegen in de emendatie van Ds. A. Murray, Jun., aldus luidende: "Dat de Synode aan de Haagsche Commissie, met dankbetuiging voor de groote hulp tot hiertoe van haar genoten, het verzoek doe, om voortaan Kandidaten tot de H. dienst voor onze Kerk niet in te zegenen, daar de omstandigheden der Kerk in ons Land het tegenwoordig mogelijk en wenschelijk maken dat zulks alhier zal geschieden." In de minderheid stemden Di. Spijker, Heijns, Herold, Moorrees, Albertijn en Reitz.

Commissie van Opvoeding en onderwijs.

Vervolgens wordt behandeld het onderwerp van Beschrijvingspunt V: 2, 3. Op verzoek van Ds. Spijker wordt eerst voorgelezen, het slot van het rapport der Commissie voor Opvoeding en Onderwijs, waarin die Commissie haar ontslag verzoekt. Zulks wordt bij dezen toegestaan, hoe gaarne de Vergadering ook zage dat de Commissie hare belangrijke taak bij vernieuwing op zich nemen zoude. Eer men dit echter voorstellen wil, wordt goedgevonden eene voorloopige Commissie, bestaande uit Di. Spijker, Heijns, en den Ouderling Smuts, te benoemen, om hare gedachten mede te deelen, op hoedanige wijze men het best te werk kan gaan, ten einde uit Holland bekwame Onderwijzers te verkrijgen, daar de Vergadering zich algemeen vereenigd had met het gevoelen van den Assessor, dat er weinig uitzigt was van het welgelukken van een Instituut voor Onderwijs, wegens het algemeen vooroordeel der Koloniale jeugd tegen het vak van Onderwijs en met het gevoelen van Ds. Spijker, dat men naauwkeurige bepalingen diende te maken omtrent de voorwaarden, waarop Onderwijzers uit Holland ontboden zouden worden, ten einde van weêrs zijde teleurstelling voor te komen. De Commissie zal op den 29sten rapport doen.

Pligt der Gemeenten jegens onchristenen.

Tot de behandeling van Beschrijvingspunt V: 4 overgaande, zeide de Præses dat men in dezen tijd vooral, zoo rijk aan lasterlijke beschuldigingen tegen onze Kerk, niet genoeg kan aandringen op den pligt der Gemeenten jegens onchristenen. Vervolgens las zijn H.Eerw. voor, hetgeen hoofdzakelijk over dit onderwerp in den uit te vaardigen Herderlijken Brief zal worden opgenomen. De gevoelens des Voorzitters worden algemeen door de Vergadering beäamd en het voorstel goedgekeurd.

Kiezing van Kerkeraadsleden.

Daarna behandelde men hetgeen voorkomt in Beschrijvingspunt VII: 2, 3, 4, "omtrent de wijze waarop Predikanten, Ouderlingen en Diakenen gekozen worden," waarover belangrijke discussien plaats hebben gehad. De Assessor, ter ondersteuning der voorgestelde veranderingen, wees op Handelingen I en VI, en drong er op aan, dat de Gemeente van haar regt niet langer beroofd worde. Op dezelfde zijde spraken Di. Spijker, Heijns, en

de Ouderling Smuts. Daartegen opperde men verscheidene bezwaren, als—de uitgestrektheid van vele Gemeenten en de daaruit voortvloeijende onbekendheid van vele Gemeenteleden met de bewoners van afgelegene wijken, waar Kerkeraadsleden gekozen moeten worden;—de overwegende en soms onbehoorlijke invloed bij de verkiezingen van Dorpsbewoners, die ter plaatse der kiezing hun verblijf hebben, terwijl verafwonende Gemeenteleden bezwaarlijk altoos tegenwoordig konden zijn bij gelegenheid dat er gestemd moest worden;—de toestand waarin onze Kerk ten opzigte van de Kerktucht verkeert, waardoor leden "die tot het genot van hunne kerkelijke voorregten geregtigd zijn," maar van die voorregten, zelfs van de gewone genademiddelen geen gebruik maken, toch erkend worden;—het beginsel in ons Formulier, ter bevestiging van Ouderlingen en Diakenen, uitgedrukt, dat de Kerkeraad de Gemeente vertoont, ten gevolge waarvan het tegenwoordige kiesstelsel niet in strijd is met het voorbeeld der Apostolische Kerk, enz. Tot de stemming overgaande, verwerpt men de voorstellen VII: 3, VII: 4, bij meerderheid van stemmen, tegen welke besluiten de Assessor protesteert, om in te leveren redenen. De vraag VII: 2, wordt ingetrokken.

Afzonderlijke Vergaderingen van Ouderlingen en Diakenen.

Bij de behandeling van Beschrijvingspunt VII: 5, meldt Ds. Spijker hetgeen thans in Holland, volgens het nieuwe Reglement, plaats vindt, ten opzigte van de Vergaderingen der Diakenen en die der Predikanten en Ouderlingen. Het algemeen gevoelen bleek te zijn, dat het scheiden der twee Collegiën niet onder omstandigheden uitvoerbaar is, hoewel het eigenaardige van onzen Kerkvorm zulks wenschelijk maakt. Hierop wordt de vraag ingetrokken.

Art. 36 : 13.

Het zitten van bloedverwanten in een Kerkeraad.

Vervolgens nam men in overweging het verzoek om opheldering in Art. 36, No. 13, der wetten en bepalingen, door den Kerkeraad van Fransche Hoek gedaan (Beschrijvingspunt VII: 6). Het gevoelen der Vergadering in het door den afgevaardigden Ouderling dier Gemeente geopperd bezwaar was, dat, in geval van noodzakelijkheid er minder zwarigheid bestaat tegen het gelijktijdig zitten in één Kerkeraad van Zwagers of Schoonvader en Schoonzoon, dan van Broeders, of Vader en Zoon. De Leeraar van Malmesbury brengt hier ter tafel een brief van den Oud Ouderling Loedolff, van gem. Gemeente, d.d. 2 Julij 1852, vragende, of het bij de wet al of niet volstrekt verboden wordt dat bloedverwanten in de genoemde graden te gelijker tijd Kerkeraadsleden zouden zijn. Hierop wordt de vrager gewezen naar de uitdrukking der wetsbepaling—"*Zoo veel mogelijk is.*"

Na de resumtie der kladnotulen wordt de Vergadering met het Dankgebed gesloten door den Præses.

VIJFTIENDE ZITTING,

Donderdag, 28 *October*.

Afwezig, de Ouderling van Beaufort, wegens indispositie.

Ds. Sutherland doet het Gebed.

De notulen worden geresumeerd en geteekend.

Art. 36: 21

De aandacht bepaald zijnde bij Punt VII: 7—"Opheldering van Art. 36: 21 der wetten," bleek het uit het aangevoerde van den Leeraar van Fransche Hoek—dat men verlangde te weten, of iemand, vier jaren als Diaken gediend hebbende, zonder een jaar rustens, terstond tot Ouderling gekozen zoude kunnen worden? Het antwoord der Vergadering was, dat hij wel verkiesbaar is, maar dat hij, dit verlangende, het regt zou hebben een jaar rust te kunnen eischen. Ds. Herold, het eenig lid in de minderheid, verzocht daarvan aanteekening.

Op de vraag van Ds. Brink, of iemand een jaar als Diaken gediend hebbende, tot Ouderling gekozen kon worden? was het antwoord—volgens Art. 36: 21, dat hij, gekozen zijnde voor een termijn van twee jaren, dien tijd eerst moet hebben uitgediend.

Hoe te handelen in geval van afsterven van eenig lid des Kerkeraads.

Ingevolge ingediend voorstel, was de vraag van Ds. Herold, "hoe men handelen zal, ingeval de Kerkeraad, wegens afsterven, of vertrek van eenig lid, niet voltallig is?"

De Vergadering was eenparig van gevoelen dat men alsdan handele overeenkomstig Art. 167.

Art. 45

Nadat omtrent Punt VII: 8—"Te vernietigen Art. 45,"—de Voorsteller de redenen had ontwikkeld welke hem daartoe hadden bewogen, en ettelijke leden hun gevoelen aan de Vergadering hadden medegedeeld, werd door Ds. van der Lingen aangemerkt, dat het genoegzaam zoude zijn, bijaldien in de eerste periode het woordje "vooral" werd geroijeerd. Dit voorstel werd echter niet aangenomen en het artikel gehouden.

Revisie van Art 127.

Met betrekking tot Punt VII: 9, werden gelezen de aangewezen wetsartikelen No. 124—127, en 10, No. 9, en eene tegenstrijdigheid in dezelve bespeurd zijnde, zoo werd op voorstel van den Actuarius besloten, het woord "*de helft*" in Art. 127 voorkomende te veranderen in "*twee derden*."

Deputatie der Schotsche Kerk.

Op het uur in eene vroegere Sessie bepaald, tot ontvangst van eene deputatie der Schotsche Kerk, werden nu de Wel-Eerw. G. Morgan en de Ouderling Dr. Abercrombie, uitmakende die deputatie, door den Assessor binnen geleid en door den Præses verwelkomd in eene gepaste toespraak, waarop Ds. Morgan in naam des Kerkeraads der Schotsche Kerk dezer stede, zijne vreugde te kennen gaf over het besluit der Synode, ten opzigte van den ontvangst eener deputatie genomen; hij sprak over de overeenstemming der Schotsche Kerk en Gereformeerde Nederduitsche Kerk in leer, tucht en kerkelijke inrigtingen, en hoe *hier* tusschen die beide Kerkgenootschappen in het uiterlijke een groot verschil bestaat daar het een als een volwassen man, het ander als een kind is; hij verheugde zich in deze Vergadering te ontmoeten met wie hij vroeger in eene naauwe betrekking stond,—zelfs eenen afgevaardigde, dien hij als jongeling tot lidmaat had aangenomen; hij verblijdde zich over de talrijkheid der Vergadering, in vergelijking van hetgeen die vroeger was, toen hij lid van dezelve was; hij wijdde uit over de genoegens, als toehoorder der beraadslagingen, door hem genoten, niet

alleen de gewigtige zaken welke werden voorgebragt, maar ook de wijze waarop zij behandeld werden; vooral verklaarde hij zich zoo bijzonder ingenomen met het besluit omtrent het houden van geregelde bidstond gedurende de zitting der Synode, en het vooruitzigt dat er tot het houden van gemeenschappelijke avondmaalsviering gelegenheid zal worden gegeven, terwijl de wensch door hem met klem van woorden werd uitgedrukt, dat ook leden van andere afdeelingen der Protestantsche Kerk, Broeders in Christus, daartoe zouden worden toegelaten. Hij gaf een kort overzigt van de geschiedenis en lotgevallen van de Schotsche Kerk, gedurende haar vijf-en-twintigjarig bestaan in deze stad; de Dag en Zondagscholen in verbindtenis met dezelve staande; vermeldde hoe, wegens het onderscheid in de taal, de Gemeente uit twee afdeelingen bestond, wordende de predikdienst in de eene in het Engelsch, in de andere in het Hollandsch waargenomen, en in deze laatste de formulieren en het Psalm en Gezangboek der Nederduitsch-Gereformeerde Kerk gebruikt; terwijl hij zijn leed te kennen gaf te hebben moeten vernemen, hoe in zekere Gemeenten er alsnog een vooroordeel tegens het gebruik der Evangelische Gezangen bestaat. Hij gewaagde hoe beide afdeelingen door éénen Kerkeraad worden bestierd, en er een lieflijke vrede en rust in de Gemeente heerschten; en na voorts de oorzaak ontwikkeld te hebben, waarom hij zijne vorige standplaats heeft verlaten, en hoe hij de roeping Gods in dezen had gevolgd—en ook zijn genoegen had te kennen gegeven over hetgeen men voornemens is aan te wenden ter voortzetting van het Zendingwezen, en zijn vurige wensch dat de Gereformeerde Kerk een bolwerk in de hand Gods zijn moge om de pogingen te verijdelen dergenen, die het rijk der waarheid door valsche leeringen pogen te ondermijnen, besloot hij zijne aanspraak met den zegenwensch vervat in den 122sten Psalm.

De afgevaardigde Ouderling, Dr. Abercrombie, zijne blijdschap mede in eene toespraak te kennen gegeven hebbende over het besluit der Synode, eene deputatie der Presbijteriaansche Kerk te ontvangen, met den wensch dat de tijd niet verre af was, wanneer eene naauwere vereeniging zoude worden daargesteld, met eene hartelijke ontboezeming van vurige zegenwenschen over deze Vergadering en de Gemeente onzer Kerk; werd, op het een en ander door de leden der deputatie aangevoerd, in het breede door den Præses geantwoord, die ook te kennen gaf, hoe hij overtuigd was dat slechts één gevoelen ten opzigte van deze eerste deputatie in deze Vergadering bestond, dat namelijk, van blijdschap, dezelve in ons midden te ontvangen, ontboezemende tevens de hartelijkste zegenwenschen over Leeraar en Ouderling—en de Gemeente door hen vertegenwoordigd—hetgeen door de Vergadering werd beaamd, die van hare zitplaatsen opstond; waarna de deputatie weder vertrok.

Onderhoud van Kerken die geen bijstand ontvangen van den staat.

Thans overgaande tot de overweging van Punt VII: 10—"Welke zijn de beste middelen om Kerken, die geen bijstand van den staat genieten, te onderhouden?"—werd na eenige deliberatie goedgevonden, die vraag ter beantwoording aan de consideratie der Synodale Commissie op te dragen.

Afkondiging van huwelijks geboden.

Het Punt VII: 11—"Dat het Gouvernement verzocht worde eene plaatselijke," enz. werd door den voorsteller ingetrokken, daar aangemerkt werd, dat de Voorlezer de afkondiging doet in naam des Leeraars.

Verbetering van Zangwijzen.

Nadat de voorsteller, Ds. van der Lingen, omtrent Punt VII: 12—zijne denkbeelden had ontwikkeld, aanmerkende hoe er vele zangwijzen zijn welke thans schier geheel onbruikbaar zijn, en vele Psalmen dus niet gezongen worden, verklaarde, met uitzondering van de Ouderlingen van Burghersdorp, Colesberg, Zwartland en Smithfield, de Vergadering:

"dat het wenschelijk zij dat sommige zangwijzen, zoo van de Psalmen als Gezangen worden veranderd." Zij besloot, op voorstel van Ds. Heijns, die zaak te stellen in handen eener Commissie om dezelve ten uitvoer te brengen—tot welke Commissie benoemd en aangesteld werden: de Assessor, Di. van der Lingen, Heijns, Reitz, en de Ouderling de Smidt.

Overeenkomstig besluit in de eerste Sessie genomen, werd nu overwogen het voorstel van den Predikant van Victoria, omtrent de stipte nakoming van Art. 74, ten einde onaangenaamheden voor kranke Leeraars voor te komen, en nadat eene correspondentie, door hem met den Præses der Synodale Commissie en het Gouvernement gehouden, was voorgelezen, en hem was aangetoond dat dit wetsartikel op zijn geval volstrekt niet toepasselijk was,—werd, op voorstel van den Actuarius, in Art. 74: 1, 2, 3, het woord "RING" gesteld in plaats van de daar voorkomende woorden "SYNODALE COMMISSIE."

Werd het in de voorlaatste Sessie noodzakelijk geoordeeld, het rapport der Commissie in de Colesbergsche zaken te doen drukken, opdat elk lid der Vergadering dat zou overwegen, hetzelve werd nu weder voorgelezen, om het gevoelen der Vergadering omtrent hetzelve te vernemen, of onder de aanbevolen bepalingen eene tweede Gemeente te Colesberg zoude worden opgerigt.

Ook werd gelezen een brief van den Heer Jan H. Venter, over dezelfde zaak aan de Vergadering gerigt.

Ds. Reid gehoord zijnde, verklaarde zich bezwaard over eenige uitdrukkingen in dat rapport, daar hij op de plegtigste wijze beweerde onschuldig te zijn aan het bezigen van beleedigende uitdrukkingen van den kansel, zich voorts werpende op de wijze en regtvaardige beschikking van deze Vergadering.

Verscheidene leden drukten hun gevoelen uit over het aanbevolen plan der Commissie. Ds. Borcherds vraagt of die twee Gemeenten altijd zouden voortduren, en hoe eindelijk de leden des Kerkeraads zouden aftreden? Ds. Heijns zegt dat hij, in aanmerking nemende het oogpunt, waaruit de zaak door de Vergadering is opgenomen, en behandeld als geene zaak in appél, zich bezwaard gevoelt over de uitdrukkingen in het rapport, en meent dat het aanbevolen middel den toestand van zaken te Colesberg eer zoude verergeren dan verbeteren. Met dat gevoelen vereenigde zich de Scriba, ook Di. Sutherland en Beck.

Ds. de Villiers doet namens de Heeren van der Walt en du Plessis, de verklaring, dat zij ontkennen hetgeen ten hunnen opzigte zoude beweerd zijn in den brief van den Heer Venter.

De Ouderling Smuts had een vierledig plan dat zijn Ed. de Vergadering mededeelde, met verzoek dat het aan de leden van den Graaff-Reinetschen Ring zoude worden overgegeven om met hunne consideratien te mogen worden begunstigd.

De Assessor las, ter regtvaardiging van het aangevoerde in het rapport der Commissie, dat gedeelte uit de notulen van de acta van den Graaff-Reinetschen Ring, waar Ds. Reid, "van beleedigende uitdrukkingen, enz., enz., beschuldigd"—eenparig schuldig is bevonden.

Ds. Berrangé leverde het volgende vooorstel in, vermeldende de redenen hoe hij lang had gezwegen, het plan der Commissie onaannemelijk beschouwende, en de Vergadering herinnerende aan het door haar genomen besluit dat het wenschelijk ware, ter bevordering van het welzijn van de Gemeente te Colesberg, dat de betrekking ontbonden worde tusschen Leeraar en Gemeente;—"dat de Gemeente van Colesberg vacant verklaard worde, en dat

aan Ds. Reid de som van £300 ter hand gesteld worde ter zijner gemoetkoming tot dat hij een ander beroep krijgt."

Ds. A. Murray, Jun., verklaarde hoe zeer hij voor zijnen vriend en medebroeder Ds. Reid gevoelde, hoe hij zelf lang had gezwegen, hoe, in vroegere Vergaderingen, hij een bijkans gelijkluidend voorstel had opgesteld, hetwelk hij echter niet had voorgebragt, hoe hij zijne denkbeelden niemand had medegedeeld, hoe hij, bekend met den toestand van de Colesbergsche Gemeente, het voor eene zedelijke onmogelijkheid verklaart, de rust in dezelve hersteld te krijgen, zonder verwijdering van Ds. Reid, en zich aldus volkomen vereenigt met het door Ds. Berrangé gedane voorstel.

Ds. Reid door den Præses gevraagd zijnde of hij iets zoude kunnen aanbevelen, waardoor, op eene wenschelijke wijze, de verbindtenis tusschen hem en de Gemeente ontbonden zoude kunnen worden, antwoordde daarop "ontkennend."

Nu kwam ook ter tafel een voorstel van Ds. Heijns, aldus luidende:—"Dat het aan dat gedeelte van de Gemeente van Colesberg, dat ontevreden is met Ds. Reid, zal vrijstaan zich van de diensten van eenen tweeden Leeraar of Consulent, op eigen kosten te bedienen, die onder hetzelfde Kerkbestuur en in hetzelfde Kerkgebouw met den Broeder Reid het dienstwerk verrigte, en dat Ds. Reid plegtig belove, ter wering van alle verdere verdeeldheden, het eerste beroep aan te nemen dat op hem zal worden uitgebragt."

De Præses verklaarde, daar de tijd tot sluiten verstreken was, dat over beide voorstellen morgen zal worden besloten.

Met betrekking tot het beslotene in de Vergadering van gisteren, werd een door Ds. Spijker ingeleverd voorstel gelezen, dat nader ter sprake zal worden gebragt.

Het Dankgebed werd gedaan door Ds. Reitz.

ZESTIENDE ZITTING,

Vrijdag, 29 *October.*

Afwezig, de Ouderling van Beaufort, wegens ongesteldheid.

Ds. Heijns deed het Gebed.

De notulen geresumeerd en geteekend.

Ds. van der Lingen stelde voor, dat de Afgevaardigden der Schotsche Kerk verzocht zouden worden, in geschrifte de Vergadering te willen toezenden, hetgeen zij bij monde aan dezelve hadden medegedeeld. Dit werd besloten dat geschieden zoude, en is geschied voor het sluiten der Vergadering.

Door den Præses werd een, aan zijn HEerw. door Ds. van der Lingen ingeleverd, voorstel gelezen, van dezen inhoud: "Dat, in plaats van het Synodaal Biduur, op aanstaanden Maandag Avond, des Heeren H. Avondmaal alhier gehouden worde; en dat christenen van alle gezindheden, die den Heere Jezus Christus als God en Zaligmaker vereeren, toegelaten worden, om met de leden der Gereformeerde Kerk alsdan het Avondmaal te vieren; opdat wij een openbaar aanschouwlijk teeken geven, dat de leden der Gereformeerde Kerk, in

Gemeenschappelijk vieren van het Avondmaal.

sommige punten onzer belijdenis van andere protestanten verschillende, het nogtans met hen in de hoofdzaak één zijn, en alhoewel verpligt, om in de eerste plaats voor het geestelijk welzijn der Gereformeerde Kerk te zorgen, hare regten te verdedigen en aanvallen op haar af te weren, zij echter liefde gevoelen tot, en liefde koesteren voor, allen, die den Heere Jezus Christus in waarheid lief hebben."

Op verzoek van Ds. Spijker, dat tijd tot de overweging van dit voorstel worde gegeven, besluit de Vergadering, hetzelve na de pauze te behandelen.

Colesbergsche zaak.

Ds. Berrangé merkte thans, met betrekking tot het door hem op gisteren gedaan voorstel, dat nu zoude worde overwogen, aan, dat hij, vernomen hebbende, hoe, bijaldien het werd aangenomen, men dan gevaar liep door tusschenkomst van de Civiele Regtbank het besluit krachteloos te doen maken, en hoewel hij zijne gedachten had ter neder geschreven, hoe alsdan te handelen, hij echter, om vele redenen raadzaam oordeelde zijn voorstel in te trekken, en in deszelfs plaats aan de overweging der Vergadering het volgende voordroeg:

Voorstel van Ds. Berrangé.

"Daar deze HEerw. Synode besloten heeft dat de verplaatsing van Ds. Reid, van Colesberg, naar elders wenschelijk is, uit hoofde van de oneenigheid die er tusschen hem en een gedeelte zijner Gemeente bestaat; doch daar er voor het tegenwoordige, omstandigheden zijn, die zulk eene gewenschte verplaatsing ondoenlijk maken;—zoo verklaart de Synode, dat door Ds. Reid, of door twee Ouderlingen, of twee Oud-Ouderlingen, aan de leden der Gemeente, die dat verlangen, de gelegenheid zal worden gegeven om hunne christelijke voorregten bij de eene of andere Gemeente onzer Kerk te genieten. Ingeval het echter der Synodale Commissie zal komen te blijken, dat Ds. Reid, door het gebruiken van beleedigende taal, of op eenige andere wijze, redenen tot onvergenoegdheid geeft, zal dezelve Ds. Reid voor eenen onbepaalden tijd suspenderen, en den Rings Broederen van Graaff-Reinet aanbevelen, om zoo veel mogelijk in de geestelijke behoeften der Gemeente te voorzien, tot dat de Synode de gelegenheid zal hebben de zaak te beslissen."

De Ouderling Smuts verzocht dat gelet zoude worden op Art. 214, en was van gevoelen dat men, in zulk een buitengewoon geval, aan het gouvernement de verplaatsing van Ds. Reid zoude kunnen verzoeken.

Dit scheen echter der Vergadering, om vele redenen, niet aannemelijk.

Voorstel van den Præses.

De Præses verklaarde met den Assessor de zaak wederom rijpelijk te hebben overwogen, en het volgende voorstel werd door hun Hoog Eerw. ter tafel gebragt:—"De Synode verklare, dat haar gevoelen over het wenschelijke van de verplaatsing van Ds. Reid van Colesberg, gegrond is op de overtuiging dat die Leeraar, in groote mate, oorzaak is van de voortduring der tegenwoordige betreurenswaardige opgewektheid en oneenigheid aldaar heerschende; door zich te hebben schuldig gemaakt aan beleedigend gedrag in zijne ambtsbetrekking, door zich niet gehouden te hebben aan eene schikking, door den Ring van Graaff-Reinet daartoe vastgesteld en door zijn Eerw. stellig aangenomen; en door te hebben geweigerd de poging te bevorderen, welke de Synodale Commissie tot bevrediging voornemens was aan te wenden. Dat, hoe wenschelijk die verplaatsing ook zij, de vorm, waarin de zaak thans voor de Synode is, het haar onmogelijk maakt, om, zonder verbreking van alle wet en regel, dezelve te bewerkstelligen. Dat de Synode echter, beducht voor ernstige en voor de Godsdienst nadeelige gevolgen, die ontstaan kunnen uit de voortduring van de betrekking tusschen Ds. Reid en de misnoegden in de Gemeente van Colesberg, zij aan de laatste de vrijheid verleent den band tusschen henzelven te verbreken, door uit hun midden

eenen Kerkeraad aan te stellen en eenen Leeraar te beroepen en te onderhouden. In dit geval zal het Kerkgebouw ten dienste van beide Gemeenten bij afwisseling zijn, en wel zoo, dat de ééne Gemeente het op den éénen Zondag in den voor- en de andere in den namiddag gebruike,—eene schikking waarin de afgevaardigde leden van Colesberg in deze Vergadering hunne tevredenheid hebben verklaard. Zoo lang die nieuw-gevormde Gemeente geenen Leeraar verkrijgen kan, zij de Leeraar van Burgersdorp haar als Consulent behulpzaam, voor wiens onkosten die Gemeente zorgt, terwijl zij even als elke andere Gemeente, hare afgevaardigden naar Ring en Synode zenden mag."

Hierna werd gelezen een brief van den Heer J. H. Venter, welke voor notificatie werd aangenomen.

De Ouderling de Smidt deelde zijne denkbeelden, in geschrifte gesteld, aan de Vergadering mede.

Ds. A. Murray, Sen., verzocht de Vergadering te letten op Art. 113, vooral op hetgeen aldaar gezegd wordt van *kerkelijke* Ambtenaren, hetgeen hij, op eene aanmerking van Ds. Spijker, verklaarde de oplettendheid van den Ring niet te zijn ontglipt.

De Assessor verzekerde dat alle tegenbedenking en geopperd bezwaar ontmoet worden in het door den Præses gedane voorstel, en op de aanmerking van den Leeraar van Graaff-Reinet, dat de Synode een precedens voor anderen zoude geven, als keurde dezelve eene afscheiding goed, was het antwoord, dat het *regt* daartoe gegeven en niet geëischt werd;—voorts, dat die Gemeente aan het Kerkbestuur onderworpen bleef en daarvan niet vervallen verklaard werd.

Ds. Spijker betuigde dat hij in geen besluit stemmen kon, waarin als een plan van bemiddeling, zoo als de zaak voor de Vergadering is, beide partijen niet vooraf hebben toegestemd.

Ds. Reid herhaald hebbende dat de zaak, naar zijn oordeel, niet duidelijk te Graaff-Reinet was onderzocht, en ook nooit aan deze zijde des grafs geweten zal worden, merkte aan, dat het voorgestelde van den Præses, indien in deszelfs geheel aangenomen, tot verdere verdeeldheden aanleiding zoude geven.

Na eenige deliberatien, werd goed geoordeeld, het voorstel van den Præses tweeledig te maken.—Het eerste gedeelte werd met 38 stemmen aangenomen; nam.: "De Synode verklare dat haar gevoelen over het wenschelijke van de verplaatsing van Ds. Reid, van Colesberg, gegrond is op de overtuiging dat die Leeraar in groote mate oorzaak is van de voortduring der tegenwoordige betreurenswaardige opgewektheid en oneenigheid aldaar heerschende, door zich te hebben schuldig gemaakt aan beleedigend gedrag in zijne ambtsbetrekking, door zich niet gehouden te hebben aan eene schikking door den Ring van Graaff-Reinet daartoe vastgesteld, en door zijn Eerw. stellig aangenomen, en door te hebben geweigerd de poging te bevorderen, welke de Synodale Commissie tot bevordering voornemens was aan te wenden."

Eerste gedeelte van het voorstel van den Præses aangenomen.

Ds. Krige leverde schriftelijk de redenen in waarom hij in de minderheid heeft gestemd. De overige leden zullen die morgen inleveren.

Het tweede gedeelte van het voorstel, beginnende met de woorden: "Doch hoe wenschelijk die verplaatsing," enz., enz., en eindigende met "naar Ring en Synode zenden mag," werd verworpen.

Tweede gedeelte verworpen.

Het voorstel van Ds. Berrangé werd ook tweeledig ter overweging voorgehouden,

Eerste gedeelte van het voorstel van Ds. Berrangé aangenomen.

en het eerste gedeelte door 38 stemmen aangenomen, nam.: "Daar de Hoog Eerw. Synode besloten heeft dat de verplaatsing van Ds. Reid, van Colesberg, naar elders wenschelijk is, uit hoofde van de oneenigheid, die er tusschen hem en een gedeelte zijner Gemeente bestaat; doch daar er, voor het tegenwoordige, omstandigheden zijn, die zulk eene gewenschte verplaatsing ondoenlijk maken; zoo verklaart de Synode dat door Ds. Reid, of twee Ouderlingen, of twee Oud-Ouderlingen aan de leden der Gemeente, die dat verlangen, de gelegenheid zal gegeven worden, hunne christelijke voorregten bij de eene of andere Gemeente onzer Kerk te genieten."

Tweede gedeelte ingetrokken.

Het tweede gedeelte, beginnende met de woorden: "Ingeval het echter," enz., werd door den voorsteller ingetrokken.

Belofte van Ds. Reid.

Ds. Reid deed daarop de plegtige belofte, dat hij, ter wering van alle verdere verdeeldheden, het eerste beroep zal aannemen, dat op hem zal worden uitgebragt, mits niet buiten de kolonie, noch in het Ringsressort van Graaff-Reinet, en onder dezelfde voorregten als te Colesberg.

Nadere verklaring van Ds. Reid, ten opzigte van de dienstverrigting van Ds. J. Murray.

Door den Assessor aangemerkt zijnde, dat door deze besluiten volstrekt niet gezorgd is voor behoeftigen, ouden, kranken en zwakken in die Gemeente, die zich buiten dezelve naar elders niet kunnen begeven;—werd daarop nader plegtig door Ds. Reid verklaard, dat hij, ter bevordering van vrede en eensgezindheid in de Gemeente van Colesberg, den Consulent, Ds. J. Murray, op alle mogelijke wijze behulpzaam zoude zijn derwaarts te komen, om de predikdienst in de Gemeente te vervullen, de bondzegelen te bedienen; het zoude hem aangenaam zijn, ware het mogelijk, hem tot dat einde maandelijks te hebben.

Besluit der Vergadering

De Vergadering besloot, dat de Consulent, zoo veel zijne ambtsverrigtingen in zijne eigene Gemeente dat toelaten, daaraan voldoe.

De Ouderling van Burgersdorp had op gisteren voorgesteld, en herhaalde dat nu schriftelijk, dat Ds. A. Faure naar Colesberg worde beroepen, en Ds. Reid voor de Kaapstad worde aangesteld.

Punt VII: 13.

Invoering van zangverzen ten gebruike van het Avondmaal

Na dit afgehandelde, ging men over tot de overweging van Punt VII: 13—"Eene Commissie te benoemen tot het veranderen en invoeren van zangverzen, om gebruikt te worden als Litanie bij het H. Avondmaal." Ds. van der Lingen zijne denkbeelden ontwikkeld, en Ds. Heijns eenige zwarigheden geopperd hebbende, ook de gevoelens van andere leden gehoord zijnde, werd dit punt, in naam van den Kerkeraad ingetrokken.

Vertalen der Formulieren in het Engelsch.

Met betrekking tot Punt VII: 14—"Het vertalen," enz., enz., werd gelezen, het vroeger in de jaren 1824, 1837 en 1842 genomen besluiten, en een exemplaar vertoond zijnde der in Amerika uitgegevene Formulieren enz. in de Engelsche taal, werd besloten aan de Commissie, toen benoemd (Di. Robertson, Heijns en P. Faure), het doen drukken van een genoegzamen oplaag op te dragen, met bepaling dat ook één duizend exemplaren van "het Kort Begrip, afzonderlijk zouden worden uitgegeven."

Avondmaalsviering.

Na de pauze werd weder voorgelezen, het voorstel van Ds. van der Lingen, omtrent de Avondmaalsviering op aanstaanden Maandag avond. Ds. Spijker verklaarde in de hoofdzaak het hartelijk eens te zijn, maar dat er voor hem redenen bestaan, het ten uitvoer brengen van dat voorstel, indien het zoude worden aangenomen, tot eene toekomstige gelegenheid uit te stellen. Di. Heijns, Berrangé, Sutherland, de Ouderling Smuts, en andere leden, opperden eenige bedenkingen tegen dat voorstel, waarop de meerderheid der Vergadering met het door den Ouderling de Smidt geuite gevoelen instemde, dat men

liefst het Biduur, als bepaald, op Maandag avond houde, en zich dan in den geest ook met andere geloofsgenoten vereenige in het gemeenschappelijk gebed ;—wordende de verdere overweging van dit voorstel tot de volgende Synode uitgesteld.

De Præses maakte hierop bekend door welke Broeders het Biduur zal worden waargenomen. Biduur.

Het Punt VIII: 1—" dat de Synode de wetten aangaande het *doopen*," enz., werd, na eenige woordwisseling omtrent het ongepaste, dat die bepaling door eenige Broeders niet werd nagekomen, ingetrokken. Punt VIII: 1. "Doopen."

Ook Punt VIII: 2, werd ingetrokken door den Leeraar van Victoria.

Omtrent Punt VIII: 3, bleek het dat een besluit door den Tulbaghschen Ring genomen, en in het Verslag aan de andere Ringen medegedeeld, tot het voorstellen van die vraag aanleiding had gegeven. De Scriba van dien Ring poogde het besluit te regtvaardigen door aanhaling van het verklaarde in 19 Sessie, 22 November 1842, pag. 80. Daarop door den Assessor gerepliceerd en het gevoelen van andere leden gehoord zijnde, was het gevoelen der Vergadering op de vraag: " Draagt het de goedkeuring der Synode weg, dat de namen derzulken, die voor eenen onbepaalden tijd gecensureerd zijn, aan de Gemeente moeten worden bekend gemaakt," *ontkennend*. Besluit van Tulbaghschen Ring niet goedgekeurd, omtrent de bekendmaking van de namen der gecensureerden.

Op de vraag Punt VIII: 4—" Hoe te handelen met een persoon, die zich niet onderwerpen wil aan de kerkelijke tucht eener Gemeente, onder voorwendsel, dat, hoewel lidmaat der Gereformeerde Kerk, zijne kerkelijke attestatie niet in de Gemeente is ingeleverd," was het antwoord der Vergadering, " dat de Kerkeraad aanvraag doe ter plaatse alwaar hij is aangenomen, om zijn attest of certifikaat, en bij ontvangst daarvan als lidmaat der Gemeente behandele." Het bekomen van kerkelijke attestatie.

Met betrekking tot Punt VIII: 5, werd de correspondentie gelezen van den Hr. Marais, voorkomende in het rapport van den Actuarius—dat voor notificatie werd aangenomen.

Het voorstel van den Tulbaghschen Ring in de eerste Sessie, werd als te onbepaald beschouwd, en aan den Predikant van Zwartland opgedragen, iets meer bepaalds daarover in te leveren. Voorstel van den Ring van Tulbagh.

Het rapport der Rationarii werd gelezen, en zij voor de genomen moeite bedankt. Ook werd gelezen het aan hen overgeleverd verslag van den Quæstor van het Predikants Weduwen Fonds. Dit verslag werd, op verzoek van Ds. Spijker, gesteld in handen der Predikanten van den Kaapstadschen Ring. Rapport van Rationarii.

Het Dankgebed werd gedaan door den Ouderling Badenhorst, van Riversdale.

ZEVENTIENDE ZITTING.

Zaturdag, 30 *October.*

Absent, de Leeraar van Burgersdorp, Bloemfontein en Clanwilliam, met verlof; de Ouderlingen van D'Urban en Beaufort (deze wegens indispositie).

Het Gebed gedaan zijnde door Ds. Reid, werden de notulen geresumeerd en geteekend.

Zaak van Ds. Reid.

De leden, die bij de behandeling van de zaak van Ds. Reid in de minderheid hebben gestemd, leveren schriftelijk hunne redenen in, welke voorgelezen werden.

Concept van herderlijken brief—

Besluit daaromtrent.

Op voorstel van den Præses, werd gelezen, het concept van den herderlijken brief, door zijn HEw. en den Assessor opgesteld, en nadat op voorstel van Ds. Spijker, de hartelijkste dank aan hun HEw. door de Vergadering was betuigd geworden, voor de voortreffelijke toespraak daarin gedaan aan de leden van ons Kerkgenootschap, werd besloten, dien brief ter perse te leggen, en met een genoegzaam aantal exemplaren de afgevaardigden, ter verspreiding in de Gemeenten, te voorzien.

Brief van den Heer Vogelgezang.

Een brief van den Heer Vogelgezang aan deze Vergadering gerigt, gelezen zijnde, werd het, op voorstel van den Scriba, aan de HEw. Moderatoren opgedragen, na afloop der Vergadering bij monde te vernemen, wat die Heer zoude mogen wenschen mede te deelen.

Rapport der Commissie ter ontbieding van Onderwijzers uit de Nederlanden.

De Commissie, ter vervaardiging van een plan om Onderwijzers uit de Nederlanden te ontbieden, haar rapport ingeleverd hebbende, ontving den hartelijken dank der Vergadering voor de genomen moeite, en het rapport gelezen en eenige aanmerkingen gehoord zijnde van de Predikanten van Pietermaritzburg en de Paarl, werd besloten, voor en aleer over hetzelve te beschikken, het te doen drukken, om elk lid der Vergadering in de gelegenheid te stellen hetzelve te overwegen.

Voorstellen door de Commissie van het Zendingwezen.

Door de Commissie van het Zendingwezen werden eenige voorstellen aan de Vergadering voorgelegd. Nadat de leden dier Commissie over het belang en gewigt van het Zendingwezen hadden uitgewijd, en mededeelingen hadden gedaan wat door den Broeder Kretzen, in zijnen werkkring was verrigt; wat de Broeder Keet, in het Swellendamsche; wat de Broeder Ter Burg, te Plettenbergsbaai doet—spraken ook, met zeer veel deelneming in het belang der zaak, Di. Murray, Reid, Neethling, Spijker, en werden al die voorstellen eenparig aangenomen. Tot nakoming van het eerste verbonden zich de Leeraars en Afgevaardigden door op te staan van hunne zitplaatsen, terwijl het vierde voorstel vermeerderd werd met de bijvoeging: "*terwijl de Commissie kennis geven zal aan de Kerkeraden, in wier buurt zij werkzaam is.*"

Werd gelezen en ter griffie gelegd, de brief van Ds. G. Morgan, met het antwoord van den Ouderling, Dr. Abercrombie.

Punt IV: 3.

Met betrekking tot Punt IV: 3—werd gelezen, het aangehaalde in het rapport van den Actuarius, Lemma III: 15, enz., en daarop eenparig besloten aan den Actuarius op te dragen, en ernstig aan te bevelen bij de nieuwe wetgeving, te waken voor de belangen van ons Kerkgenootschap, en hetgeen de jaarwedden der Leeraars aangaat.

Omtrent Punt IV: 4—"Betaling van aankomende Leeraars"—gelezen zijnde het vermelde in het rapport van den Actuarius, Lemma III: 24, en de aangehaalde briefwisseling, gaf de Vergadering hare verwondering te kennen over het besluit van het Gouvernement, in brief van 12 Mei 1851, en werd de Actuarius verzocht bij het staatsbewind te willen voordragen, waartoe die toelage oorspronkelijk en nader gewaarborgd is toegekend, en daarop ook opmerkzaam te willen maken het uitvoerend bewind in de aangrenzende volkplanting. Betaling van toelagen aan aankomende Leeraars

Met betrekking tot Punt IX: 1, werd gelezen de daarover gevoerde briefwisseling omtrent Burgersdorp, Hantam en Caledon, voorkomende in ingekomen brievenboek, op fol. 34, 122, 125, 157, 159, en uitgaande brieven, bladz. 51, 55, 60, waarop, overeenkomstig het medegedeelde van den Scriba van den Tulbaghschen Ring (uitgaande brievenboek, bl. 85), besloten werd: "dat het aanzoek van het Honorarium voor den Consulent geschieden moet door den Scriba van den Ring." Honorarium van den Consulent.

Daar in Art. 63: *c.* gevorderd wordt dat de Acte enz. ook vertoond zal worden aan den Præses van den Ring, en voor den Ring van Transgariep noch Consulenten zijn aangesteld, noch Præses benoemd, zoo werd op voorstel van den Leeraar van Pietermaritzburg, Ds. A. Murray benoemd tot Præses van dien Ring, en tot Consulent van Pietermaritzburg, de Leeraar van Winburg. Consulenten benoemd.

Gelijk ook, op verzoek van Ds. Krige, Ds. Frazer belast blijve met het Consulentschap van Frazerburg, en tevens benoemd tot Consulent van Victoria.

Omtrent Punt IV: 6, deelde de Actuarius mede wat tot het doen van die vraag aanleiding had gegeven, en trok dezelve, na de gegeven inlichting, terug.

Punt IV: 9, werd voor notificatie aangenomen—terwijl omtrent Punt IV: 10, "Een voor deze kolonie uitkomend Predikant der Gereformeerde Kerk zal, bij zijne legitimatie, bewijs moeten inleveren," enz., enz., Ds. Heijns, uit een werk van den Franschen Predikant Coquerel, voorlas, hoe het in sommige Gemeenten gesteld is met de toelating tot de Predikdienst in de Protestantsche Kerk in Frankrijk, en anderen, van examina op andere plaatsen gedaan, waarop besloten werd, het voorstel van den Predikant van de Paarl, in het Beschrijvingspunt, aldus veranderd, aan te nemen: "Een voor deze kolonie uitkomend Predikant der Gereformeerde Kerk zal, bij zijne legitimatie, bewijs moeten inleveren, dat hij Candidaat tot de Heilige dienst is bij een Provinciaal Kerkbestuur, of Provinciale Consistorie, of Presbyterium." Bewijs door aankomende Predikanten, bij de legitimatie, te leveren.

Tevens werd besloten, dat dit besluit niet toepasselijk zal worden gemaakt op die Kaapsche jongelingen, die *alreede* in Europa zich bevinden, om zich tot het Leeraarsambt voor te bereiden.

Ook werd op voorstel van Ds. Hofmeijr, goedgevonden te bepalen, dat de Kaapsche Studenten, *thans* in Europa studerende, zoo zij door ziekte verhinderd worden drie jaren lang in de Theologie te studeren, toegelaten zullen worden bij hunne aankomst alhier tot hun Kerkelijk examen, mits bewijs inleverende, dat zij, na gedane Academische Examina, Theologiæ Candidati zijn; wordende de Synodale Commissie gevolmagtigd dat examen af te nemen. Over het afleggen van Examina door Studenten

Almede werd besloten, dat ingeval door onvermogen een of ander zich *thans* op eene Europische Universiteit bevindende Kaapsche jongeling, niet in staat moge zijn zijne studiën voort te zetten, om voor een Provinciaal Kerkbestuur zijn examen te kunnen afleggen,

de Leeraars van de Kaapstad dan gevolmagtigd zijn, zich in eene Commissie te stellen, om de vereischte beurzen te verzamelen, en daarover ter ondersteuning dier behoeftigen te beschikken; merkende de Scriba aan, dat men daartoe een genoegzaam Fonds zoude hebben, bijaldien men *van elke Gemeente* slechts één halve kroon (2s. 6d.) 's maands als bijdrage moge ontvangen.

De Præses meldde dat de Synodale Vergadering op Dingsdag, ten 12 ure, zoude worden gesloten.

Ds. A. Murray, Sen., deed het Dankgebed.

ACHTTIENDE ZITTING,

Maandag, 1 November.

Afwezig, Ds. Berrangé, wegens ongesteldheid; de Ouderlingen van Beaufort, Victoria en D'Urban.

Het Gebed gedaan door Ds. Roux.

Brief van Ouderling Mr. J. de Wet.

De Præses las eenen brief bij zijn HEw. ontvangen, van den Ouderling Mr. J. de Wet, waaromtrent de Vergadering besloot zijn Ed. te doen toekomen Copij van het besluit over het bedoelde Beschrijvingspunt, en tevens zijn Ed. te berigten, dat hij, des verkiezende, geauthentiseerde afschriften van zijne brieven zoude kunnen bekomen, mits betalende de gewone kosten.

Verzoek van eenige leden van de Kaapstadsche Gemeente.

Ook werd gelezen eene memorie door eenige leden der Kaapstadsche Gemeente: "om indien dezelve daartoe termen mogt vinden, bij huishoudelijk Reglement, voor de Kaapstads Gemeente bepalingen vast te stellen, waarbij de beroeping van Leeraar en de verkiezing van Ouderlingen en Diakenen voortaan bij de Kaapstads Kerkgemeente zal geschieden door eene gecombineerde Vergadering, bestaande uit Kerkeraden en mans ledematen der Gemeente." Hierop gehoord zijnde de aanmerkingen van den Scriba en Ds. Heijns, hoe in de Kerkeraads Vergadering, bij de overweging der Beschrijvingspunten, de Kerkeraad zich eenparig tegen zulk een maatregel had verklaard, werd door de Synode besloten: "dat de meerderheid der Vergadering in eene vroegere Sessie zich daartegen verklaard hebbende, het aan de memorialisten wordt vrijgelaten de zaak bij Petitie voor de eerstvolgende Synode te brengen."

Onderwerpen ter overweging aan de Synodale Commissie overgelaten.

Ten opzigte der besluiten omtrent de Beschrijvingspunten, in Punt I: 1, 2, 3, "over de Constitutie der Synode," enz., enz., welke aan eene Commissie zouden worden opgedragen, werd nu bepaald, dat de Synodale Commissie, met de overweging van dezelve zoude worden belast, terwijl tevens eenparig aangenomen werd, het volgende voorstel van Ds. Spijker:—"De Synodale Commissie, aan wie het opgedragen is Rubriek I: No. 1, 2, 3, der Beschrijvingspunten, en een voorstel van Ds. Fraser, over het bepalen van Provinciale Synoden, in overweging te nemen, doe dat binnen den tijd van twee jaren, van heden gerekend, en wanneer zij tot een bepaald denkbeeld zal gekomen zijn, deele zij haar plan

daarover aan de onderscheidene Kerken mede, die dan hare consideratien daarover aan de Ringen in het daaraan volgende jaar ter beoordeeling aanbieden, zullende dezen alsdan de resultaten daarvan opzenden naar de Synodale Commissie, welke haar oordeel daarover weder aan de Kerken mededeelt, opdat zij behoorlijk voorbereid mogen zijn om op de eerstvolgende Synode haar gevoelen daarover uit te brengen."

De betrekking der Gereformeerde Kerk tot andere Kerkgenootschappen.

Overgaande tot de overweging van Punt VI: 1—"In welke betrekking staat de Gereformeerde Kerk tot de overige Kerkgenootschappen, waaraan in deze volkplanting van staatswege waardigheden worden toegekend?"—vermeldde de Actuarius, hoe hij, ter voldoening aan het verzoek van invloedhebbende leden der Gemeente en medebroeders in de H. dienst, deze vraag op de Beschrijvingspunten heeft geplaatst, daar de titel welke door "opene brieven," van wege Hare Majesteit aan den "Opper Herder der Vereenigde Kerk van Engeland en Ierland," alhier is toegekend, bij hen het vermoeden heeft opgewekt, als ware hem het algemeen oppertoezigt over alle christenen in deze volkplanting opgedragen. Wel weet hij, dat het zoo niet wordt uitgelegd door zijn HEw., met wien en de Leeraars dier Kerk, die hier ook tegenwoordig waren, hij in vriendbroederlijke betrekking leeft, doch er zoude ook wel in vervolg van tijd een andere uitleg aan kunnen worden gegeven, weshalve hij meende—zoude hij niet billijk van pligtverzuim worden beschuldigd, in de betrekking welke hij bij de Kerk bekleedt—in deze eerste Synodale Vergadering, na de vestiging van het Hoog Kerkbestuur dier Zusterkerk in deze volkplanting, deze vraag aan deze HEw. Vergadering te moeten voorleggen."

Aanmerkingen door onderscheiden leden.

Ds. van der Lingen las eenige uittreksels uit het dagverhaal van den Hoog Eerw. Bisschop, waaruit hij meende te moeten besluiten, dat de Titel van "Lord Bishop of Cape Town" schijnt beschouwd te worden als het beginsel in zich bevattende van territoriaal gebied, hetgeen ten gevolge zoude kunnen hebben, dat wij naderhand in hetzelfde licht worden beschouwd als de Dissenters in Engeland, en, zouden tienden worden opgelegd en wij weigeren daaraan te voldoen, gevaar liepen dat dit aan oproermakerij zoude worden toegeschreven.

Ds. Heijns vereenigde zich volkomen met Ds. van der Lingen. De Assessor las uit het Parlements 'Blue Book of 1852,' de briefwisseling over den *voorrang* en de opgaaf uit het officieel orgaan—"The Church Almanack."

Declaratie.

Daarop werd door den Præses voorgesteld, dat door de Vergadering eene Declaratie worde gedaan van den stand, waarin deze Kerk zichzelve beschouwt, dat die Declaratie aan het Gouvernement alhier worde voorgelegd, met eerbiedig verzoek dezelve aan Harer Majesteits Secretaris van Staat over te zenden, om door Zijne Hoog Edelheid voor den troon van Hare Majesteit, onze geëerbiedigde Koningin, te worden gebragt.

Tot het vervaardigen van deze Declaratie, werden benoemd—de Assessor, Di. Heijns en van der Lingen.

Het Punt II: 3—betrekking hebbende op Art. 19: 2—werd, na bekomen inlichting, hoe omtrent het uitschrijven van dank- en bededagen is gehandeld, door de inzenders ingetrokken.

De memorie van de ingezetenen van Melvill, aan de *Knysna*, waarvan in de 2de Sessie werd gewag gemaakt, weder gelezen zijnde, gelijk ook de memorie van den Kerkeraad van Ladysmith, zoo werd, zoo wel ten opzigte van die beide Gemeenten als de Predikanten van Mosselbaai, Franschehoek en Glenlynden besloten, dat namens deze

Synode bij het gouvernement alhier zal worden aangedrongen, dat zij, even gelijk de meeste Predikanten onzer Gemeenten, £ 200 salaris van het gouvernement mogen ontvangen.

Besluit tot collecteren voor de Kweekschool.

De Predikant van Burgersdorp had voorgesteld:—"Dat de onderscheidene Kerkeraden op hunne eerstkomende Vergaderingen voldoen zullen aan het besluit der Synode, ten opzigte van de aanstelling van twee personen, om voor de Kweekschool te collecteren, en dat bij de eerstkomende Vergaderingen der Ringen, rekenschap gevraagd en gegeven worde van de Kerkeraden omtrent hetgeen in hunne Gemeenten uitgerigt is, zullende de Ringen den uitslag dadelijk, na afloop der Vergaderingen, aan de Synodale Commissie rapporteren, en dat, tot dien einde, aan de respective Kerkeraden en Ringen van dit en van het bovenbedoeld besluit uittreksels gezonden worden;" en daartoe heeft de Vergadering besloten.

Voorstel van den Ring van Tulbagh te onbepaald.

Het voorgestelde van den Tulbaghschen Ring in de naastvoorgaande Sessie aan Ds. Moorrees ter hand gesteld, om in meer bepaalde bewoordingen te worden voorgedragen, weder voor de aandacht der Vergadering gebragt zijnde, zou na eenige vragen en bekomen ophelderingen door Ds. Moorrees zijn ingetrokken; maar dit door den Ring voorgedragen zijnde, verklaarde de Scriba van den Ring, geene vrijheid te hebben het intetrekken, en de Vergadering verklaarde dat het voorstel nog te onbepaald was om daarop te kunnen antwoorden.

Het doen van lijkdienst.

Op het schriftelijk gedaan verzoek van Ds. Heijns—"Dat de Synode haar gevoelen uitspreke nopens het houden van toespraken bij gelegenheid van het ter aarde bestellen van gestorvene leden der Gemeente,"—verklaarde de Synode—"dat de Leeraars onzer Kerk de vrijheid hebben om, als zij het nuttig en noodig oordeelen, bij het begraven van gestorvene leden eene lijkdienst te verrigten."

Vraag van den Afgevaardigde van de Paarl

De Afgevaardigde van de Paarl vraagt: "Onderstel het volgende: Een lidmaat geniet maandelijks ondersteuning uit Kerkekas in de Gemeente, waartoe hij behoort. Hij vindt dat hij van het hem toegelegde niet bestaan kan in de Gemeente waartoe hij behoort, maar wel in eene andere Gemeente, waar de levenswijs beterkoop is, of waar hij bloedverwanten heeft, die hem eenigermate te hulp willen komen. Dit aldus gebleken zijnde, vertrekt hij gevolgelijk en vestigt zich in eene andere Gemeente. Nu is de vraag of de eerstgemelde Gemeente (die waaruit hij vertrokken is) regt heeft om hem na verloop van één jaar en zes weken, nog te alimenteren, of niet?" En de Vergadering antwoordt daarop, "dat dit een huishoudelijke zaak is, waarin de Kerkeraad, naar bevind van zaken, hebbe te handelen."

Verzoek van den Kerkeraad van Zout Rivier geweigerd.

De Kerkeraad van de Nieuw Gestichte Gemeente aan de Zout Rivier, had door den Consulent dier Gemeente verzoek gedaan, om voor als nog verschoond te mogen blijven van de betaling der penningen voor het Synodale Fonds, doch de Vergadering verklaarde dat het voorstel niet kon worden ingewilligd.

Waarom eenige voorstellen niet werden overwogen.

Ds. Beck wilde dat bij de vragen die bij de Kerk Visitatie worden gedaan—ook het volgende worde gevoegd—"Worden de besluiten van den Kerkeraad behoorlijk en zonder verwijl ten uitvoer gebragt?" Ook had de Ouderling de Smidt gewild—"dat in het jaar waarin de Ring geene zitting houdt, het Kerkelijk onderzoek in Art. 34, bedoeld, bij de Synodale Vergadering worde ingeleverd." Beide voorstellen werden niet aangenomen, omdat zij, op eene verandering der wet ziende, niet op de Beschrijvingspunten waren geplaatst.

Vraag bij de volgende Synode te overwegen.

Tot de overweging bij eene volgende Synode wordt de vraag van den Ouderling de Smidt aangeteekend—"Heeft de Kerkeraad de magt om zonder toestemming van de

Leeraren besluiten te nemen, die de vermeerdering hunner diensten ten gevolge kunnen hebben?" Daarentegen werd eenparig besloten, dat het voorstel van den Broeder Ouderling worde aangenomen: "De Synode bevele ten ernstigste aan, dat er in iedere Gemeente bestaan zal ten minste *éénc* Dag School, onder toevoorzigt van den Kerkeraad, waarin aan kinderen van Ledematen en anderen, die zulks zouden mogen begeeren, onderwijs worde gegeven, en wel voornamelijk in de leer onzer Kerk."

Besluit ten opzigte van dag scholen.

In de laatste Sessie was besloten, dat het plan door de Commissie van Opvoeding, ter ontbieding van Schoolonderwijzers, voorgedragen, zoude worde gedrukt, en elk lid der Vergadering een exemplaar zoude ontvangen. Dat plan werd *seriatim* overwogen en met eenparige stemmen aangenomen, met die veranderingen, dat het woord *Ringen* in de laatste periode verwisseld worde met *Synode.*

Ontbieding van School-onderwijzers.

Wat aangaat het ligchaam in Holland, waarmede over de te ontbieden personen zoude worden gecorrespondeerd, besloot de meerderheid, omdat de Synode een ligchaam is, dat maar eenmaal 's jaars vergadert, dat de Commissie te Amsterdam, bestaande uit Di. De Vooght, Posthumus Meijis en L. Brunier, zoude worden verzocht zich daarmede te belasten. De minderheid had gewild dat dit aan de HE. Synode in Holland zou worden opgedragen.

Met wie in Holland te corresponderen.

In die minderheid waren Di. Spijker, Heijns en Scholtz.

Tot zaakgelastigde werd eenparig benoemd, Ds. Spijker. Zijn Eerw. verklaarde zich met die taak vereerd te zullen hebben gevoeld en volgaarne zich daarmede te hebben willen belasten, indien de Synode in Holland ware verzocht geworden zich te willen bemoeijen met de uitzending van Onderwijzers, maar dat hij zich nu gedrongen gevoelt te weigeren die anders vereerende taak op zich te nemen, daar men besloten heeft die op te dragen aan de Commissie te Amsterdam. Waarop, op dringend verzoek van de Vergadering, Ds. van der Lingen op zich nam de zaakgelastigde dezer Vergadering in het onderhavig geval te zijn.

Zaakgelastigde.

De Vergadering besloot te voldoen aan het schriftelijk door Ds. van Velden gedane voorstel: "Dat, met betrekking tot de reeds gedane of nog te doene aanvragen en declaratien om lidmaatschap, ten behoeve der Gemeenten in den Trangariepschen Ring, de Synode aanbevele ten promptste zorg te dragen voor het voldoen van bedoelde aanvragen, ten einde de Transgariepsche Gemeenten in eenen staat van regel en orde mogen worden gebragt, en daartoe de zoo noodige ledematen registers geregeld aangelegd."

Attestatien voor de Transgariepsche Gemeenten.

Het voorstel van Ds. J. Murray werd eenparig goedgekeurd: "Dat de Kerkbode van nu voortaan beschouwd worde als het officieel orgaan onzer Kerk, en dat tot dat einde schikkingen met de Eigenaars worden getroffen," en tevens besloten, "dat voor Synodale rekening, één exemplaar aan elken Kerkeraad worde toegezonden."

Kerkbode het orgaan der Kerk.

Besloten, dat de Actuarius geregtigd zal wezen tot eene geldsom niet te bovengaande £50 per jaar, ter salariering van eenen Klerk.

Klerk voor den Actuarius.

Gelezen zijnde een brief van de Heeren Cilliers en Venter, hadden eenige discussien plaats over het onderwerp, dat lang de aandacht der Vergadering had bezig gehouden, waarop door Ds. J. Murray aanteekening werd verzocht, dat bijaldien hij zich in moeijelijkheid moge bevinden omtrent zijne dienstverrigtingen te Colesberg, hij zich naar de Synodale Commissie wenden, en op dier verantwoordelijkheid handelen zal.

Verklaring van Ds. J. Murray, ten opzigte van zijne dienstverrigtingen te Colesberg.

Werd voorgelezen een document door eenige leden der Vergadering geteekend en ter griffie gelegd.

Document omtrent de Kweekschool.

Het dankgebed werd door den Assessor gedaan.

NEGENTIENDE ZITTING,

Dingsdag, 2 November.

Afwezig, de Ouderling van Beaufort, wegens indispositie.

Het Gebed werd door den Scriba gedaan.

De notulen werden geresumeerd en geteekend.

De Præses las eenen brief van zijne Edelheid den Luit.-Gouverneur, zijn leedwezen te kennen gevende, dat hij bij de sluiting niet tegenwoordig zijn kon.

Voorstel van de Kaapstads Ringspredikanten.

Ds. Spijker leverde, in naam der Kaapstads Ringspredikanten, een tweeledig voorstel in, voorafgegaan met eenige aanmerkingen, waarop de Quæstor antwoordde, het *eerste* voorstel aan te nemen, waarop de Roija der aangestipte aanmerkingen in het ingeleverd verslag geschiedde.

Declaratie.

Werd gelezen de door de Commissie, op gisteren benoemd, opgestelde Declaratie, aldus luidende :—

" Wij, de Leeraars en Opzieners van de Nederduitsche Gereformeerde Kerk van Zuid-Afrika, ter Synode Vergaderd, gelet hebbende op *opene brieven* gedrukt in het Gouvernements Weekblad van deze volkplanting, en in dezelve op den Titel, gegeven aan den Opperherder van de Vereenigde Kerk van Engeland en Ierland aan de Kaap de Goede Hoop, " LORD BISHOP OF CAPE TOWN ;" gezien hebbende hetgeen op gezag beweerd wordt, dat " het Bisdom van de Kaapstad eene bevolking bevat van 750,000 zielen," bij gevolg de geheele bevolking van dit land en de nabij gelegene landen in zich sluitende ; verder gelet hebbende op de beschrijving, die de gezegde Bisschop van zich zelven geeft: "Eerste Bisschop van de Kerke Gods in dit land ;" daarenboven bemerkt hebbende, uit eene officieele depêche, de aanspraak op voorrang door hem gemaakt en den rang hem toegestaan door Harer Majesteits Secretaris van Staat,—oordeelen het noodzakelijk, bij deze onze eerste Vergadering, na de daarstelling van een Bisdom van de Vereenigde Kerk van Engeland en Ierland in Zuid-Afrika, te verklaren, ter voorkoming van misverstand, ten opzigte van het juiste standpunt waarop wij ons bevinden, dat, terwijl de Nederduitsche Gereformeerde Kerk, ofschoon het oudste, en verre het talrijkste godsdienstige ligchaam in Zuid-Afrika, geene aanspraak maakt op voorrang voor eenige afdeeling van de Kerk van Christus, en de begeerte heeft om liefde, vrede en broederschap te onderhouden met allen, die, ofschoon van haar verschillende in uitwendige vormen en beginselen van kerkbestuur, met haar de groote grondbeginselen der Hervorming handhaven, zij nogtans geenszins erkennen wil den Titel van eenigen Godsdienst Leeraar, welke in zich bevat aanspraak op voorrang of op territoriale magt over hare eigene Bisschoppen of Gemeenten ; voorts dat zij geene aanspraak op voorrang eerbiedigt van eenig godsdienstig ligchaam, hoe ook genaamd."

Aldus verklaard ter Synode in de Kaapstad, op dezen den Tweeden Dag van November, in het jaar onzes Heeren 1852.

Deze declaratie, zoowel in het Engelsch als Nederduitsch voorgelezen zijnde, werd eenparig door de Vergadering aangenomen. De Commissie ontving den dank der Vergadering, en er werd besloten den Præses en Assessor te benoemen die te teekenen en bij personeele opwachting bij zijne Edelheid den Luit.-Gouverneur, hoogst denzelven te willen verzoeken, die te willen doen toekomen aan Harer Majesteits Secretaris van Staat.

Besluit.

Moderatoren leveren een verslag in geschrifte, van het mondgesprek dat zij met den Heer Vogelgezang hebben gehad—en daar de tijd te kort was om over de vele punten, die eene ernstige overweging vereischen, te beschikken, werd besloten de Synodale Commissie te volmagtigen, om, na alvorens met den Kaapstadschen Kerkeraad daarover te hebben geconfereerd, tot eene beslissing over de zaak te komen. Verzoek van den Heer Vogelgezang.

Moderatoren verklaren ook een bijkans gelijkstandig verzoek als het voorgaande van den Heer Gorrie te hebben ontvangen, en door Ds. H. Faure aangemerkt zijnde, dat de betrekking tusschen dien Heer en de vrije Kerk van Schotland, ten opzigte van de Zending zaak verbroken is, en men ook de achting voor de Zuster Kerken uit het oog niet hebbe te verliezen, werd besloten het Rapport almede te stellen in handen der Synodale Commissie, onder dezelfde bepaling als het voorgaande, en met inachtneming van hetgeen door Ds. H. Faure was aangemerkt. Verzoek van den Heer Gorrie.

Werd ontvangen en gelezen een brief van den Hoog Eerw. Hr. Newman, te kennen gevende hoe hij verhinderd werd bij de sluiting dezer Vergadering te kunnen tegenwoordig zijn, en de hartelijkste zegenwenschen over dezelve ontboezemende. Brief van Ds. Newman.

De Assessor las eene memorie van de inwoners van Harrismith, verzoekende dat een Leeraar voor dat Dorp worde aangesteld. Memorie van inwoners van Harrismith

Tevens werd gelezen een brief van den Resident van de Souvereiniteit, het verzoek dier lieden gunstig aanbevelende, en zijn wensch te kennen gevende te mogen weten, of spoedig daaraan zoude kunnen worden voldaan, ten einde het onderwerp van Salaris den Raad aldaar te kunnen voorleggen. Ondersteund door den Resident.

Nadat men eenige aanmerkingen had gehoord, dat gezegde memorie niet door den Kerkeraad was geteekend, werd besloten den Wel-Ed. Resident te berigten, welke Leeraars eerstdaags worden verwacht, tevens aan zijn Wel-Ed. mede te deelen, dat het beroep door den Kerkeraad hebbe te geschieden, en zijn Wel-Ed. te verzoeken dat er voorziening worde gemaakt voor de jaarwedde van den Leeraar. Besluit.

Ook werd goedgevonden en besloten, dat Copij van het antwoord, dat aan den Ed. Resident zal worden gegeven, worde toegezonden aan de memorialisten te Harrismith.

Een brief gelezen zijnde van den Ouderling Mr. J. de Wet, werd op voorstel van den HEw. Assessor besloten, op de in den brief gedane vraag te antwoorden—"Neen! maar wanneer de Ouderling eenigen twijfel koestert, zal hij zulks den Kerkeraad mededeelen, die daarover bij den Actuarius zich informeren zal." Van den Ouderling Mr. J. de Wet.

In de minderheid stemden Di. Spijker, Heijns, Frazer, Krige, Berrangé, en de Ouderlingen Smuts, de Smidt, van Schoor, Pienaar, en Ds. Scholtz gaf redenen waarom hij in de minderheid had gestemd.

Met betrekking tot het Predikanten Weduwen Fonds, werd, overeenkomstig de suggestie van Direkteuren gedaan, bij brief van 21 November 1850, in het rapport van den Quæstor 15: 2 besloten, "dat de rekeningen met ultimo December zullen worden gesloten." Weduwen Fonds.

Tevens besloten, dat de rekeningen voor de twee laatste jaren, in de Kerkbode zullen worden gedrukt.

De meerderheid besloot dat de "Acta Synodi" zullen worden gedrukt, en voor rekening van het Synodaal Fonds uitverkocht. Acta Synodi.

Ds. van der Riet stemde in de minderheid.

Nieuwe oplaag der wetten.

De Actuarius zeide dat een nieuwe oplaag der wetten noodig was—en werd besloten, dat dit zoude geschieden met de gemaakte veranderingen.

Men besloot op voorstel van Ds. H. Faure, dat van de gedrukte Acta één exemplaar naar de Synode van Holland zoude worden toegezonden.

Voorstel van Ds. Spijker.

Ds. Spijker levert ter overweging bij de eerstvolgende Synode een voorstel in.

Commissie bedankt.

Moderatoren en Leden der Commissie, door wie de Declaratie was opgemaakt, werden bedankt.

Er werd bepaald dat met de Eigenaars der Kerkbode zoude worden overeengekomen, niet meer dan een half vel druks voor het officieele af te staan.

Ds. van der Riet verklaarde dat hij volgaarne zal volbrengen hetgeen hij in de Acta van de vroegere Synode gelezen had, dat door wijlen zijnen Grootvader was beloofd,

Sigillum voor de Synode.

dat in naam zijns Grootvaders, het zilveren Sigillum voor de Synode moge worden vervaardigd. De Vergadering betuigde daarover haren hartelijken dank.

Na eene korte Paus vergaderden de leden in de Consistorie Kamer en namen vervolgens weder zitting in de Kerk, wanneer de Præses (in zijne betrekking als Afgevaardigde van den Swellendamschen Ring) den Predikstoel beklom, (men zong Ps. 86 : 6, 7), eene redevoering deed naar aanleiding van Ps. 85 : 7, en zingen liet Gez. 50 : 4. De Scriba las, als naar gewoonte, den Herderlijken Brief, waarna de Præses eene krachtige toespraak deed aan de leden der Vergadering, den Assessor, den Actuarius en in 't Engelsch aan de Leeraars van andere Protestantsche gezindten en leden van het Gouvernement—besluitende met Gebed-- en, na het zingen van Ps. 72 : 11, met het uitspreken van den zegen.

Gedrukt bij Van de Sandt de Villiers & Tier, 62, Kasteelstraat, Kaapstad.

POST ACTA.

Ten vier ure, p.m., vergaderden de Leden der Synode in de Consistorie Kamer.

De Notulen werden geresumeerd en geteekend. Bij monde van den Scriba werd de hartelijke dank toegebragt aan den Hoog Eerw. Moderator, voor de gewigtige diensten die Vergadering bewezen, met toewensching van 's Hemels beste zegeningen over zijn persoon en betrekking.

De Vergadering betuigde ook haren dank aan de Broeders, die den Scriba hebben geadsisteerd: Di. van der Riet en J. Murray.

De Ring van Graaff-Reinet werd benoemd om de volgende Synode te sluiten.

Nu werd op voorstel van den Ouderling W. de Smidt, Ps. 134: 3, gezongen, en Ds. A. Murray, Sen., besloot het geheel met hartelijke Dankzegging en Gebed.

N.B.—De onderteekening der handelingen van elke Sessie, geschiedde op de volgende wijze:—

W. Robertson, Moderator.
P. E. Faure, Assessor.
J. Spijker, V.D.M.
S. P. Heijns, V.D.M.
J. J. L. Smuts, V.D.M.
W. de Smidt,
T. J. Herold, V.D.M.
P. de Waal, A. zoon,
G. W. A. van der Lingen, V.D.M.
G. J. Hugo,
J. C. Le Febre Moorrees,
J. A. Loubser,
R. Shand, V.D M.
H. F. Möller,
A. Murray, V.D.M.
B. J. J. Burger,
A. J. Muller,
P. K. Albertijn, V.D.M.
H. C. de Wet,
J. C. Brewis,
Colin Fraser, V.D.M.
H. P. Jooste,
J. F. Reitz, V.D.M.
Ands. Brink, Sen.
J. J. Beck, V.D.M.
J. van Schoor,
H. L. de Villiers, V.D.M.
P. H. van Zijl,
Thomas Reid, V.D.M.
J. P. van der Walt,
J. W. Eksteen,
J. W. L. Scholtz, V.D.M.
A. Roux, V.D.M.
H. J. van Tonder,
P. B. Borcherds, V.D.M.
F. H. Badenhorst,
J. J. Brink,
P. S. du Toit,
G. Retief,
J. H. Neethling, H.z., V.D.M.
A. H. de Vries,
H. E. Faure, V.D.M.
J. F. Berrangé.
B. Pienaar,
W. A. Krige, V.D.M.
H. J. Wernich,
D. van Velden, V.D.M.
A. J. Odendal,

Henry Sutherland, v.d.m.
J. C. Rabie,
J. Pears, v.d.m.
M. J. du Plessis,
N. J. Hofmeijr, v.d.m.
J. G. Spangenberg,
A. G. M. Kuijs, v.d.m.
Andrew Murray, Jun.

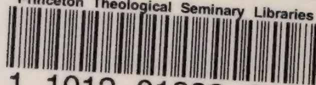
P. N. Ham, v.d.m.
J. P. Kriel,
C. F. Zietzman,
J. van Zijl,
D. F. Klopper,
John Wm. Squier,
William F. Heugh, v.d.m.

Tegenwoordig.

A. FAURE, Scriba.

T. J. van der RIET, Assistent Scriba.

J. MURRAY, Assistent Scriba.

Princeton Theological Seminary Libraries
1 1012 01332 0108